

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 197 (7924) ÇƏRŞƏNBƏ, 5 sentyabr 2018-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Qiyməti 40 qəpik

“AZƏRBAYCAN” – 100

İSTİQLALIMIZIN YADİGARİ, HƏMYAŞIDI VƏ TƏRƏNNÜMÇÜSÜ

1918-ci ilin 28 mayı Azərbaycan tarixinin dan yeridir. Həmin gün qaranlıqlar söküldü və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti adlı bir günəş parladı. Bu millət uzun illərdə o işığa həsrət, o aydınlığa təşnəydi. Azadlığın, dövlətinin müstəqilliyini əlindən alanlar, məmləkətinin işğal edərək torpaqları ilə bərabər ürəyini də ikiyə bölmələr bəsirət gözünü bağlamaq, tərəqqiyə aparan yolu nə zülmətə boyamaq, arzularını, ümidlərini qorumaq üçün illərdir sayılarını əsirgəmədilər.

Düşmənləri
amansız Vətən...

Bu millətin azadlıq işığını söndürmək istəyənlər çox oldu. Torpaqlarını işğal etmək, müstəmləkə boyunduruğuna salmaq üçün tarixin ayrı-ayrı dövrlərində amansız müharibələr baş verdi. Azərbaycana zaman-zaman dəhşətli faciələr yaşatdılar. XIX əsrin əvvəllərində Rusiya-İran müharibələrinin ən böyük ağrısını da bu millətə çəkdirdilər. İmzaladıqları iki müqavilə - 1813-cü ilin “Gülüstan”, 1828-ci ilin “Türkmənçay” müqavilələri ilə Azərbaycan xalqının ayrılıq hökmünü verdilər. Məmləkətimizi böldülər, şimal hissəsinə Rusiya, cənubuna İran sahibləndi. Müstəmləkə buxovu vurub tərəqqi yollarını da ləngitdi-

lər. Ancaq bu millətin gözünün odunu almaq, əsarətə boyun əy-dirmək asan olmadı. Azərbaycan-da milli kimlik, milli özünüdərk hissləri getdikcə gücləndi.

Sıraları genişlənən Azərbaycan ziyalıları da mübarizələrini ilk vaxtlarda, əsasən maarifin, təhsilin, elmin, səhiyyənin, ədəbiyyatın, mətbuatın... inkişafı uğrunda çalışmaları ilə ifadə etdirdilər. Onlar əmin idilər ki, soydaşlarının böyük əksəriyyətinin başına gətirilən bəlalardan mahiyyətinə vurmaq iqtidarında belə olmasının, səfələtə sürüklənməsinin, əsarətə boyun əyməsinin başlıca səbəblərindən biri cahillikdir. Odur ki, millətdaşlarının öz hüquqlarını, haqlarını tələb edə-cək səviyyəyə çatmaları üçün savadlanmalarını ön plana çəkirdilər. Buna görə Azərbaycan ziyalı-

ları yeni üsullu, dünyəvi elmlərin tədris olunduğu məktəblərin açılması üçün xüsusi fəallıq göstərirdilər. Amma millət övladlarının maariflənməsi, gözələri açılaraq yaxşısını pisdən ayırması yolunda digər vasitələrin də əhəmiyyəti unudulmurdu. Mətbuat orqanlarının yaradılması, kitabxanaların, qiraətxanaların, mətbəələrin açılması kimi mühüm işlər planlaşdırılırdı, çarizmin müvafiq idarələrinə müraciətlər edilirdi.

Böyük əraziləri zəbt etmiş çar Rusiyanın müstəmləkəsi altında olan ölkələrə ögey münasibəti göz önündə idi. Bu da aşkar idi ki, dili, dini ayrı millətlər daha çox haqsızlıqla üzəşir, tərəqqisinə maneələr yaradırdı. Ancaq çar üsuli-idarəsindən narazı qalanlar yalnız müstəmləkə ölkələrinin əhalisi deyildi. Hələ 1825-ci ilin 14 dekabrında Rusiyada tarixə Dekabristlər üsyanı kimi daxil olmuş inqilabi hərəkat baş vermişdi. Böyük Fransa inqilabından təsirlənmiş gənc hərbiçilər o zaman taxta çıxan I Nikolaya and içmədilər.

Ardı 4-cü səh.

İlham Əliyevin birlik təşəbbüsü türkdilli ölkələrin həmrəylik hərəkətinə çevrilir

Azərbaycan Prezidentinin təklifi ilə Naxçıvanda təsis olunan TDƏŞ Avrasiyada mükəmməl əməkdaşlıq formatı kimi özünü təsdiq edir

Ortaq mədəni və mənəvi dəyərlərlə bir-birinə bağlı olan türk xalqlarının və dövlətlərinin sıx və səmərəli əməkdaşlığı, həmrəy olmaları qloballaşan, sürətlə dəyişən dünya nizamında mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Çünki bu, türk dövlətlərinin daha da möhkəmlənmələri, dünyada cərəyan edən proseslərə təsir göstərər bilmələri, öz milli maraqlarını müdafiə etmələri baxımından olduqca vacibdir. Azərbaycan türk cümhuriyyətləri ilə əlaqələrində məhz bu mövqeden çıxış edir və daim bu prinsiplərə sadıq qalır.

Tarixi bağlılıqdan strateji tərəfdaşlığa doğru

Bu gün bütün dövlətlər sülhün və sabitliyin qorunması, eləcə də sosial-iqtisadi inkişafın və mədəni zənginliyin təmin olunması kimi müasir çağırışlarla üzəşirlər. Xarici siyasət konsepsiyasında türkdilli dövlətlərlə əlaqələrin bütün sferalar üzrə inkişaf etdirilməsini müəyyən edən Azərbaycan türkdilli dövlətlərin saylarının birləşdirilməsini bu cür çağırışların vaxtında və effektiv cavablandırılması üçün önəmli vasitə hesab edir. Bu mənada 2009-cu il oktyabrın 3-də Naxçıvan şəhərində türkdilli ölkələrin dövlət başçıları IX Zirvə toplantısı zamanı imzalanmış saziş əsasən yaradılan Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası (TDƏŞ) mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Naxçıvan sazişinə əsasən, türkdilli dövlətlər tarixi bağlara, ümumi dil, mədəniyyət və ənənələrə əsaslanaraq, hərtərəfli əməkdaşlığın dərinləşməsinə səy göstərərək, siyasi çoxqütblülük, iqtisadi və informasiya globalizasiyası proseslərinin inkişafı şəraitində regionda sülhün möhkəmləndirilməsini, təhlükəsizlik və sabitliyin təmin edilməsinə birgə töhfə verilməsini ar-

zulayaraq, ümumi qurum çərçivəsində qarşılıqlı əlaqənin dövlətlər və onların xalqları arasında xoş qonşuluq, vahidləşmə və əməkdaşlıq üçün geniş potensialdan faydalanmağa şərait yaratdığını hesab edərək TDƏŞ formatında əməkdaşlıq mexanizmini yaradıblar. Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Türkiyə təşkilatın təsisçiləri.

TDƏŞ-in əsas məqsəd və vəzifələri tərəflər arasında qarşılıqlı etimadın möhkəmləndirilməsi, regionda və dünyada sülhün bərqərar olunması, xarici siyasət məsələlərinə ortaq yanaşmanın təşviqi, ortaq maraq kəsb edən bütün sahələrdə regional və ikitərəfli əməkdaşlığın gücləndirilməsi, beynəlxalq terrorizmin, separatçılıq, ekstremizm və transmilli cinayətkarlığa qarşı mübarizənin əlaqələndirilməsi, elm, texnologiyalar, təhsil və mədəniyyət sahəsində qarşılıqlı əlaqələrin genişləndirilməsi, ticarət əlaqələri və investisiyalar üçün əlverişli şəraitin yaradılması və sairidir.

Yarandıqdan sonra TDƏŞ-in 6 Zirvə görüşü keçirilib. Birinci Zirvə görüşü “İqtisadi əməkdaşlıq” mövzusu adı altında 20-21 oktyabr 2011-ci il tarixlərində Almatı şəhə-

rində baş tutub. İkinci Zirvə görüşü 22-23 avqust 2012-ci il tarixlərində Bishkekə keçirilib. Zirvə görüşünün mövzusu “Təhsil, elm və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq” olub. Üçüncü Zirvə görüşü 15-16 avqust 2013-cü il tarixlərində Qəbələ şəhərində keçirilib. Bu dəfə mövzu “Neqliyyat və bağlantı” idi. Dördüncü Zirvə görüşü “Turizm sahəsində əməkdaşlıq” mövzusu adı altında 4-5 iyun 2014-cü il tarixlərində Bodrum şəhərində baş tutub. Beşinci Zirvə görüşü isə 10-11 sentyabr 2015-ci il tarixlərində “Media və informasiya sahəsində əməkdaşlıq” mövzusu adı altında Astana şəhərində keçirilib.

Azərbaycan türk birliyinə böyük töhfələr verir

Sentyabrın 3-də Qırğız Respublikasının Çolpon-Ata şəhərində TDƏŞ-in VI Zirvə görüşü keçirilib. Budəfəki Zirvə görüşünün özəlliyi onda idi ki, Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Türkiyə prezidentləri ilə yanaşı, Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev və Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban da tədbirdə iştirak etdirdilər.

Özbəkistan və Macarıstanın da görüşdə iştirak etməsi təşkilatın fəaliyyətinin genişlənməsinin və həmrəyliyin gücləndirilməsinin göstəricisidir. Təşkilatın güclənməsi isə təbii ki, üzv-dövlətlərin qarşısı qoyduqları hədəflərə çatmalarına mühüm töhfələr verəcək.

Prezident İlham Əliyev çıxışında öncə onu qeyd etdi ki, Azərbaycan bütün türkdilli dövlətlərlə sıx əlaqələr saxlayır: “Bu əlaqələr gündə-günə möhkəmlənir və genişlənir. Bizim əlaqələrimiz siyasi, iqtisadi, ticarət, energetika, neqliyyat, humanitar sahələri əhatə edir və biz bütün istiqamətlər üzrə gözəl nəticələr görürük. Ölkələrimiz beynəlxalq təşkilatlarda da bir-birinə dəstək verir və bu dəstək çox önəmlidir. Hesab edirik ki, gələcək illərdə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəaliyyətimizlə bağlı əlavə addımlar atılacaqdır”.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan Respublikasının xarici siyasətində türkdilli dövlətlərlə münasibətlər xüsusilə diqqəti cəlb edir. Təsəvvüfi deyil ki, respublikamız neinki siyasi sferada, o cümlədən global əhəmiyyət kəsb edən iqtisadi məsələlərdə türkdilli dövlətlərlə əməkdaşlığa, onların da beynəlxalq layihələrə cəlb olunmasına mühüm diqqət yetirir. Məsələn, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə inşa edilən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti Asiyanı Avropa ilə birləşdirən nəhəng infrastrukturudur. Artıq Azərbaycan, Qazaxıstan və Türkiyə bu yoldan istifadə edirlər. Gələcəkdə digər türkdilli dövlətlər də buna qoşula bilər. Eyni zamanda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşan enerji layihələri dəyişikliyi ilə türkdilli dövlətləri birləşdirir, Qazaxıstanın və Türkmənistanın ixtirac imkanlarını artırır. Türkiyə isə tranzit ölkə kimi neft-qaz boru kəmərlərinin bəhrəsinə görür. Bütün bunlar Azərbaycanın türk dünyasına böyük töhfələridir.

Ardı 3-cü səh.

Dolların dünyada hökmranlığına son qoyula bilər

“Antidollar koalisiyası”nın sıraları genişlənir, təşəbbüsləri reallaşır, fəaliyyətləri isə ilkin uğurlu nəticələr verir

İkinci Dünya müharibəsindən sonra formalaşan yeni maliyyə sistemində ABŞ dolları getdikcə daha hökmran mövqelərə sahib olmağa başladı. SSRİ dağıldıqdan sonra öz təsirini bütün dünyaya yayan ABŞ dolları, demək olar, bütün ölkələrin iqtisadi münasibətlərində və maliyyə əməliyyatlarında xüsusi çəkiyə malikdir.

ABŞ-in global üstünlüyü təkə hərbi gücü və müttəfiqlər sistemi sayəsində deyil, həmçinin onun global maliyyə sisteminin daxili strukturuna nəzarəti və xüsusilə də dolların geniş miqyasda dünyada ehtiyat valyuta kimi qəbul edilməsi sayəsində mümkün olmuşdur. ABŞ dollarının unikal statusu İkinci Dünya müharibəsindən sonra global maliyyə sisteminin əsasını təşkil edir.

Ancaq son illər ABŞ hökumətinin dolların bu hökmranlığından siyasi məqsədlər üçün istifadə etməsi bir çox ölkələri ciddi seçim qarşısında qoymuşdur. Bəzi dövlətlərin milli valyutaların süni şəkildə devalvasiyalara məruz qalması iqtisadi amillərlə izah olunmamağa başlamışdır.

Artıq iqtisadçılar arasında belə bir fikir formalaşır ki, yaxın illərdə ABŞ dolları onun dünyadakı hökmranlığının zəiflədilməsinə yönələn hücumlarla qarşılaşacaqdır. Və bu mübarizədə əsas düşüncə meydanlarından biri enerji bazarı olacaqdır. Məhz bu bazarda oyun qaydalarının dəyişməsi ABŞ-in iqtisadi üstünlüyünün gələcək taleyini həll edəcəkdir.

Ardı 3-cü səh.

İlham Əliyevin yeni qələbəsi, Paşinyanın növbəti məğlubiyyəti

Azərbaycan Prezidentinin Rusiyadan verdiyi mesajlar və V.Putinin birmənalı dəstəyi Ermənistanda şok effekti yaradıb

Uğurlu inkişaf, həyata keçirilən və müvəffəqiyyətlər üzərində qurulan çoxvektorlu xarici siyasət bu gün dünya miqyasında Azərbaycanı əsas söz sahiblərindən birinə çevirib. Qeyd edilənlərin real təsdiqi Prezident İlham Əliyevin Rusiyaya son fərmi fonunda özünü yenidən qarşıya qoyma bürünzə verdi.

Dövlətimizin başçısının Soçi şəhərində Vladimir Putinlə apardığı müzakirələr, imzalanan sazişlərin məzmunu və əldə edilən nəticələr yenidən Azərbaycanın Cənubi Qafqazın lider dövləti olaraq qəbul edilməsini təsdiqləyir, ölkəmizin Rusiya ilə əməkdaşlığını strateji səviyyəyə yüksəltməkdə maraqlı tərəf kimi çıxış etdiyini göstərir. Eyni zamanda o da bəlli olur ki, Rusiya kimi dünya siyasətinin nizamını müəyyən edən ölkə Azərbaycanın mövqə və proseslərə yanaşmasını qiymətləndirir. Bu fonda tək-cə regional yox, beynəlxalq səviyyəli məsələlər də Azərbaycanla müzakirə predmetinə çevrilir.

Ardı 3-cü səh.

Mehriban dostlar, sədaqətli qonşular

Sülh planetdə heç vaxt bugünkü qədər kövrək olmamışdı. Supergüclərin getdikcə sırtışan qarşılıqlı ittihamları və bəyanatları, heç kəsin heç nəyə nail olmağına nəzarət alınmadan təbiiq edilən ağır sanksiyalar bəşəriyyətin sülhdən savası daha yaxın olduğunu düşündürməyə vadar edir.

Məhz belə bir zamanda Soçi şəhərindəki “Boçarov Ruçey” dövlət iqamətgahında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinlə görüşməsi, iki dövlət arasında bir sıra sənədlərin imzalanması, iqtisadi əlaqələrin daha dərinləşdirilməsi sülhə savaş arasında çirpən planet üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Vladimir Putin İlham Əliyevi Soçidə qarşılayarkən dəvətinə qəbul edib Rusiyaya gəldiyinə görə minnətdarlığını bildirmiş, ürəkdən salamlamışdır: “Qeyd etmək istərdim ki, bizim görüşlərimiz müntəzəm xarakter daşıyır və bu təbiiqdir, qarşılıqlı fəaliyyətimizin əhatə dairəsi çox genişdir. Biz bunu strateji tərəfdaşlıq adlandırırıq”. Azərbaycan Prezidenti dəvətə görə minnətdarlığını bildirmiş, müntəzəm görüşlərin ikitərəfli münasibətlərə dinamizm gətirdiyini vurğulamışdır: “...Bizim görüşlərimiz müntəzəm xarakter daşıyır. Biz son üç ayda üç dəfə görüşmüşük. Bu, üçüncü görüşümüzdür. İyunda Moskvada futbol üzrə dünya çempionatı ətrafında, avqustda Qazaxıstanda və bu gün Soçidə görüşürük”.

Geniş tərkibdə görüşdən sonra iki dövlət başçısı sənədlərin imzalanması mərasimində ilk sənədi - Azərbaycan və Rusiya arasında iqtisadi əməkdaşlığın prioritet istiqamətləri haqqında birgə bəyanatı imzalamışlar. “Rosneft” SOCAR arasında saziş və kontrakt, müvafiq dövlət qurumları və təşkilatlar arasında bir sıra digər mühüm sənədlər imzalandı. Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Rusiya Federasiyası Hökuməti arasında turizm və idman sahəsində əməkdaşlıq haqqında saziş, rəqəmsal neqliyyat sistemləri sahəsində əməkdaşlıq haqqında memorandum və 2024-cü ilədək əməkdaşlıq proqramı və bir sıra başqa sənədlər imzalandı.

Ardı 2-ci səh.

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2018-ci il oktyabrın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası- nın 109-cu maddəsinin 26-cı bəndini rəhbər tutaraq, “Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.3-cü və 40.1-ci maddələrinə əsasən və Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələ- rini şəxsi heyətlə komplektləşdirmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. 2000-ci ildə doğulmuş və çağırış gününədək (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaşı tamam olmuş, habelə 1983-1999-cu illərdə doğulmuş, yaşı 35-dək olan, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad edilməmiş Azərbaycan Res-

publikası vətəndaşları 2018-ci il oktyabrın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılınsın.

2. “Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xidmət müd- dətini keçmiş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları 2018-ci il oktyabrın 1-dən 30-dək ehtiyata buraxılınsın.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamın icrası üçün qanunver- ricilikdə nəzərdə tutulmuş tədbirləri görsün.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 sentyabr 2018-ci il

Şəmkir rayonunun Şəmkir-Abbasslı-Nərimanlı avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası- nın 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Yetmiş bir min nəfər əhalinin yaşadığı 8 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Şəmkir-Ab- basslı-Nərimanlı avtomobil yolunun tikintisi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nə- zərdə tutulmuş vəsaitin 4,8 milyon (dörd mil- lion səkkiz yüz min) manatı Azərbaycan Avto-

mobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində gös- tərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələ- ləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 sentyabr 2018-ci il

B.H.Rzayevin “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası- nın 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Balababa Hüseynağa oğlu Rzayev “Azər- enerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin

prezidenti təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 sentyabr 2018-ci il

B.H.Rzayevin “Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri vəzifəsindən azad edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası- nın 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Balababa Hüseynağa oğlu Rzayev “Azər- işiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri vəzi-

fəsindən azad edilsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 sentyabr 2018-ci il

E.S.Pirverdiyevin “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti vəzifəsindən azad edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası- nın 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Etibar Sinabəddin oğlu Pirverdiyev “Azər- enerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin preziden-

ti vəzifəsindən azad edilsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 sentyabr 2018-ci il

Mehriban dostlar, sədaqətli qonşular

Əvvəli 1-ci səh.

Sənədlərin imzalanması məra- si başa çatdıqdan sonra Rusiya Pre- zidenti Vladimir Putin mətbuata bə- yanatında Xəzər sammitinin yeku- nunda mühüm əhəmiyyət kəsb edən konvensiya imzalandıqdan sonra Ru- siyaya səfərə gələn Azərbaycan Res- publikasının Prezidentini böyük məmnuniyyətlə qəbul etdiklərini vur- guldadı.

Soçi görüşü konstruktiv və işgüzar şəraitdə keçdi. Rusiya və Azərbayca- nı bir-birinə bağlayan möhkəm dost- luq və əməkdaşlıq ənənələri qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlığa, mehriban qonşu- luğa və bir-birinin marağına hörmət prinsiplərinə söykənir. Prezidentlərin imzaladığı birgə bəyanat, hökumətlər- arası və idarələrarası sanballı sazişlər paketi Soçi görüşünün mühüm əhə- miyyət kəsb etdiyini sübut edir. Əmək- daşlığın əsas istiqamətlərinin inkişafı üzrə fəaliyyət planı ticarətin və qarşı- lıqlı sərmayələrin artırılması, nəqliyyat marşrutlarının yaradılması, eləcə də humanitar qarşılıqlı fəaliyyətin, o cüm- lədən mədəni və turizm mübadilələri- nin genişləndirilməsi iki dövlət başçı- sının görüşünün qayəsini təşkil etdi.

Rusiya Prezidenti bəyanatında statistik rəqəmlərin ikitərəfli iqtisadi əlaqələrin miqyasının milyardlarla dolları aşdığını dedi. Ötən ilin yeku- nuna görə, Rusiya və Azərbaycan arasında əmtəə dövriyyəsi 35 faiz ar- taraq 2,5 milyard dollara çatmış, Ru- siyanın Azərbaycana birbaşa kapital qoyuluşu 1,5 milyard dollar olmuşdur. Azərbaycan bazarında fəaliyyət gös- tərən 700 birgə müəssisənin ücdə bi- ri 100 faizlik Rusiya kapitalı ilə fəali- yət göstərir. Bütün müsbət tendensi- yaları qeyd edən Vladimir Putin de- mişdir: “Rusiya-Azərbaycan işgüzar Şurası təkcə ötən il ümumi dəyəri

450 milyon dollar olan 42 birgə layi- həyə dəstək göstərib. Azərbaycanda Rusiyanın bir çox enerji şirkətləri uğurla işləyir. Bunlar “Qazprom”, “Transneft” və “LUKoyl”dur. Ümumiyyə- tlə, Rusiyanın və Azərbaycanın enerji sistemləri inteqrasiya rejimin- də fəaliyyət göstərir”. Rusiya Prezidenti Azərbaycan Prezidenti ilə müzakirə etdikləri bir neçə uğurlu birgə layihəni xatırlada- raq vurğuladı ki, “KamAZ” Gəncə Av- tomobil Zavodunda lisenziyalı yük maşınlarının buraxılmasını və onlara xidmət göstərilməsini qaydaya salıb, Rusiyanın “R-Farm” şirkəti 2019-cu ildə Azərbaycanda açılacaq dərman preparatlarının istehsalı müəssisəsi- nin tikintisinə 74 milyon dollarlıq, “Qazprombank” isə Sumqayıt Kimya- Sənaye Parkının inkişafına təqribən 750 milyon dollarlıq sərmayələr yö- nəltmişdir. Şimal qonşumuz Qərbi Avropa bazarlarını Asiya istehsalçıla- rı ilə birləşdirəcək beynəlxalq “Şimal- Cənub nəqliyyat dəhlizi”nin yaradıl- masını ən perspektivli layihələrdən biri hesab edir.

Prezident Putin onu da ayrıca qeyd etdi ki, Rusiyada 11 mindən çox azərbaycanlı tələbənin 1000-ə yaxını Rusiya Federasiyasının Federal büt- cəsi hesabına təhsil alır və hər il Azər- baycan vətəndaşlarına 200-dən çox təqaüd verilir. Danışıqlara görə təşə- kürünü bildirən Vladimir Putin belə dedi: “Əminəm ki, əldə olunmuş razı-laşmalar Rusiya-Azərbaycan dostlu- ğunun daha da möhkəmlənməsinə xidmət edəcək, ölkələrimizin və xalq- larımızın rifahı naminə qarşılıqlı fay- dalı əməkdaşlığın inkişafına kömək göstərəcək”.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əli- yev iki dövlət arasındakı müntəzəm əlaqələrin çox möhkəm bazaya əsas- lanmasının münasibətlərə dinamizm

verdiyini diqqətə çatdırdı: “Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər strateji tərəfdaşların münasibətləridir. Bu münasibətlər həyatımızın bütün sahələrini əhatə edir və bu gün mə- nim səfərim zamanı bəz ikitərəfli mün- asibətlərimizin bir çox aspektlərini, beynəlxalq problemləri ətraflı şəkildə müzakirə etdik”.

Prezident İlham Əliyev bəyana- tında xüsusi olaraq regional təhlükə- sizlik məsələlərinə toxundu, uzun müddət davam edən və Azərbaycan xalqına misilsiz iztirablar və sonsuz faciələr gətirən Ermənistan-Azər- baycan, Dağlıq Qarabağ münacişə- sinin nizamlanmasının mühüm mə- sələ olduğunu bir daha vurğuladı. Uzun illər Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda tanınmış ərazilərini ermə- ni işğalı altında olmasına, bir mil- yondan çox azərbaycanlının qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düş- məsinə heç kim biganə qalmalı de- yil: “Münacişənin tezliklə həlli bizim vətəndaşlarımızın öz tarixi torpaqla- rına qayıtmalarına imkan verər, həmçinin bizim regiona sülh, sabitlik və əməkdaşlıq gətirər. Rusiya mü- nacişənin nizamlanması ilə məşğul olan ATƏT-in Minsk qrupunun həm- sədri kimi tənzimləmə işində mü- həüm rol oynayır. Rusiya bizim qon- şumuz, tarixi tərəfdaşımız və dostu- mudur. Biz ümid edirik ki, münaciş- şənin nizamlanmasında Rusiyanın səyləri davam edəcək”.

Azərbaycan Prezidenti hərbi-tex- niki sahədə Rusiya ilə gələcək əmək- daşlığa xüsusi önəm verdiyini bildir- di. İllər boyu davam edən bu əmək- daşlıq böyük ənənələrə malikdir. İki dövlət arasında reallaşdırılmış kon- traktların həcmi, daha doğrusu, Azər- baycan tərəfindən Rusiyadan alınmış hərbi təyinatlı məhsulların dəyəri 5 milyard dolları keçir və bu göstərici

hələ son hədd deyildir. Belə ki, Azər- baycanda ordu quruculuğu inkişaf edir, Silahlı Qüvvələrin modernləşdi- rilməsi davam etdirilir.

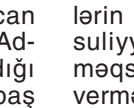
Soçi görüşündə iqtisadi məsələ- lər üzərində ətraflı dayanıldı, əmtəə dövriyyəsinin artması, gələcək üçün böyük perspektivlərin mövcudluğu vurğulandı. Azərbaycanla Rusiyanın müzakirə etdiyi və qarşılıqlı razılaş- dırdığı məsələlər yol xəritələri kimi müxtəlif sənədlərdə əksini tapdı. Azərbaycanın dövlət başçısı Rusiya ilə əməkdaşlığa necə yüksək qiymət verdiyini belə dedi: “Rusiya idxala görə Azərbaycan üçün bir nömrəli tərəfdaşdır və qeyri-neft sahəsinin azərbaycanlı ixracatçıları üçün birin- ci yerdedir. Yeni bu, özüylündə ölkə- lərimiz arasında əməkdaşlığın miq- yasına və əhəmiyyətinə dəlalət edir. Vladimir Vladimiroviç dedi ki, çoxlu investisiya layihələri həyata keçirilir və onların yaxşı perspektivi vardır. Bütövlükdə, ticari-iqtisadi sa- hədə əmtəə dövriyyəsinin artmasını, inteqrasiya əlaqələrinin möhkəmlən- məsini və şirkətlərimiz arasında əməkdaşlıq üçün daha yaxşı şərait yaradılmasını gözləyirik. Əlbəttə, bu işdə nəqliyyat layihələri çox mühüm rol oynayır”.

Rusiya və Azərbaycan əsrlərdir ki, qonşu dövlətlərdir. Bu iki dövlət həm dəmir yolları, həm avtomobil yo- ları, həm də hava yolları birləşdirir. Lakin bu iqtisadi tellərdən başqa, iki ölkə arasında tarixən qırılmaz mənə- vi və mədəni körpülər mövcuddur. Vladimir Putin Rusiyada 11 min azər- baycanlının təhsil aldığıı bildirdi. Bundan xeyli əvvəl isə ulu öndər hələ sovet dönməində keçmiş SSRİ-nin ən nüfuzlu universitet və institutları- nı 5 mindən artıq azərbaycanlı tələ- bənin milli kadrlar kimi təhsil alməsi- na imkan yaratmışdı. Bu gün həm

Dövlət Komissiyası “Azərenerji” ASC-nin fəaliyyətində ciddi nöqsanlar aşkara çıxarıb

“Azərenerji”nin prezidenti Etibar Pirverdiyev tutduğu vəzifədən azad edilib

AZƏRTAC-ın Azərbaycan Respublikası Prezidenti Ad- ministrasiyasından aldığı məlumatda deyilir ki, baş vermış qəzanın səbəblərini araşdırmaq və nəticələrini aradan qaldırmaq məqsədilə elə həmin gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birin- ci müavininin rəhbərliyi ilə Dövlət Komissiyası yaradıl- mışdır. Azərbaycan Prezi- denti tərəfindən Dövlət Ko- missiyasına təqsirkar şəxs-

ləri də cəlb edilməklə, qəza- nın başvermə səbəbləri ciddi araşdırılaraq, mövcud çatı- şmazlıqlar və problemlər, ha- belə qəzanı doğuran hallar da əks olunmaqla, hərtərəfli və geniş rəy hazırlanaraq Azər- baycan Respublikasının Pre- zidentinə təqdim edilmişdir.

Hazırlanmış rəydə baş vermış qəzanın əsas səbəb- lərindən biri kimi “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin qəzaya lazımi səviyyədə ha- zır olmaması, fəaliyyətində mövcud olan texniki və bir si-

ra digər çatışmazlıqlar üzün- dən qəzaya adekvat reaksiya verə bilməməsi, habelə nəti- cədə ölkənin enerji sistemin- də qəzaya gətirib çıxaran bir sıra digər nöqsanlara yol ver- diyi qeyd olunmuşdur.

Azərbaycan Respublika- sının Prezidenti Dövlət Ko- missiyasının yekun rəyi ilə tanış olmuş və işdə yol verdi- yi nöqsanlara görə “Azər- enerji” Açıq Səhmdar Cəmiy- yətinin prezidenti Etibar Pir- verdiyevi tutduğu vəzifədən azad etmişdir.

Azərbaycan və Rusiya liderlərinin səmimi münasibətləri ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafına kömək edir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya rəsmi səfəri və Prezident Vladi- mir Putinlə görüşü iqtisadi əməkdaşlığın prioritet istiqamətləri barədə birgə bəyana- tın, habelə bir sıra mühüm sənədlərin, o cümlədən nəqliyyat, neft-qaz, idman, tu- rizm, rəqəmsal sistemlər sahələrində sa- zişlərin imzalanması ilə başa çatdı. Pre- zidentlərimiz arasında gözəl şəxsi münasi- bətlər sonra bu müqavilələrə transformasi- ya edir.

RF Dövlət Dumasının Müstəqil Dövlət- lər Birliyi məsələləri, Avrasiya İnteqrasiya- sı və Həmvətənlərle Əlaqələr Komitəsinin sədri Leonid Kalaşnikov bu fikirləri AZƏ- TAC-a müsahibəsində söyləyib.

Rusiyalı deputat qeyd edib ki, iki ölkə- nin liderləri arasında səmimi dostluq mü- nasibətləri əməkdaşlığın bütün istiqamət- lərində əlaqələrin inkişafına kömək edir. Leonid Kalaşnikov vurğulayıb: “Deməliyəm ki, “quru” rəqəmlər və faktlar arxasında uzun illər boyu bizim münasibətlərimizdə təzahür edən səmimiyyət var. Mən Prezi- dent İlham Əliyevi yaxşı tanıyıram və bili- rəm ki, o, Rusiyaya çox səmimi münasibət bəsləyir. Bu həm də onda təzahür edir ki, Azərbaycanda rus dili təbliğ edilir, rus məktəbləri fəaliyyət göstərir. Mən özüm dəfələrlə həmin məktəblərdə olmuşam. Azərbaycanın necə inkişaf etdiyi, Bakının necə gözəlləşməsi göz qabağındadır. Mən heç yerdə belə gözəl denizkənarı bulvar görməmişəm”.

Deputatın fikrincə, Rusiya və Azər- baycan bütün problemləri birgə həll edə bilərlər. O vurğulayıb: “Əlbəttə, Azər- baycanda da, bizim ölkədə də elə daxili və xarici problemlər var ki, onları birgə həll etmək, neft-qaz sahəsinin, turizm sa- həsinin inkişafı üçün səyləri birləşdirmək lazımdır”.

Rusiyalı deputat Azərbaycanın turizm potensialının Rusiyada təbliğini gücləndir- məyin vacibliyini qeyd edərkə deyib: “Azərbaycandakı bəzi turizm obyektləri xa- rici ölkələrdəki kurortlarla müqayisədə qat- qat yaxşı və maraqlıdır. Mən heç gözle- məzdim ki, Rusiyadakı kimi təbii şəraiti ol-mayan Azərbaycan qış turizmi sahəsində

Rusiyalı ekspert: “İqtisadiyyat Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində mühüm aspekt olacaq”

Xəzər dənizinin statusu haqqında konvensiyanın imzalan- ması zamanı prezidentlərimiz arasında Aktadəkı görüşdən cəmi üç həftə sonra həyata keçirilən bu səfər, kifayət qədər maraqlıdır. Soçi səfərinin gündəliyi də beşərəfli formatda ke- çirilən görüşlərdən daha genişdir.

Bu fikirləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sentyab- rın 1-də Soçiyə səfərinin və Rusiya Prezidenti Vladimir Putin- lə aparılan danışıqların yekunlarını şərh edən tanınmış rusiya- lı ekspert, Mərkəzi Asiya və Qafqaz Araşdırmaları Mərkəzinin analitik qrupunun rəhbəri Stanislav Pritçin AZƏRTAC-a müsahi- bəsində səsləndirib.

S.Pritçin deyib: “Əlbəttə, danışıqlar ilk növbədə iqtisadi sa- həni əhatə edirdi. Ələmətdar həlidi ki, iqtisadi əməkdaşlığa dair sənədlər üçün konkret vaxt - 2024-cü il müəyyən edilib. Bu da o deməkdir ki, tərəflər birgə layihələr, maneələrin ara- dan qaldırılması və sərmayə proqramlarının həyata keçirilmə- si yolu ilə iqtisadi əməkdaşlığın necə canlandırılacağı barədə dəqiq təsəvvürə malikdirlər. “QAZ” markalı avtomobillərin yıl- gılması üzrə istehsalın yaradılması, həmçinin Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı yataqlardan birinin birgə işlənməsi irəliyə doğru daha bir addımdır. Yeni, iqtisadiyyat bizim əməkdaşlığın çox müsbət aspektidir və bu kontekstdə günde- likdə duran məsələlərin dəriniyi və genişliyi postsovet məka- nında Azərbaycanı Rusiyanın tərəfdaşları arasında aparıcı mövqələrdən birinə yüksəltdi. Həm də nəzərə əlaq ki, Azər- baycan Avrasiya İqtisadi İttifaqının üzvü deyil”.

Rusiyalı ekspertin sözlərinə görə, qarşılıqlı ticarət, “Şimal- Cənub nəqliyyat dəhlizi” və digər birgə layihələr üzrə nəzərdə tutulan parametrlər ən yaxın zamanda Rusiyanın Azərbaycan- daki yeni səfirinin də iştirakı ilə həyata keçiriləcək. “İqtisadiy- yat ikitərəfli münasibətlərin çox mühüm aspekti, dövlətlərimiz arasında mehriban qonşuluq və strateji əməkdaşlığın rəhni olacaq”, - deyə S.Pritçin fikirlərini yekunlaşdırıb.

Bahadur İMANQULİYEV, “Azərbaycan”

İlham Əliyevin yeni qələbəsi, Paşinyanın növbəti məğlubiyyəti

Əvvəli 1-ci səh.

Ermənistanda növbəti tələş

Bütün bunlar isə müstəqil dövlətçiliyini qura bilməyən Ermənistanla böyük narahatlıqla qarşılanır. Çünki Ermənistan aydın görür ki, Rusiya, onun dövlət başçısı Azərbaycanca, Prezident İlham Əliyevə yüksək səmimiyyətlə yanaşır, Yerevanla isə tamamilə fərqli münasibət sərgilənir. Azərbaycanın dövlət başçısı Rusiyada yüksək hörmət və ehtiramla qarşılanır, Ermənistan rəhbərliyi isə ən yaxşı halda sadəcə hesabat üçün çağırılır.

Bunu Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun son açıqlamalarından da görmək olar. Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda çıxış edən Lavrov bildirib ki, Vladimir Putinlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında görüşün keçiriləcəyi nəzərdə tutulur. "Yaxın zamanlarda Prezident Putinlə baş nazir Paşinyanın daha bir görüşü planlaşdırılır. Düşünürəm ki, Ermənistanın yeni liderinin öz ölkəsində vəziyyətin inkişaf perspektivlərini necə qiymətləndirməsinə əməkdar bizim üçün vacibdir. Əlbəttə, biz indiki vəziyyətdə Ermənistanın KTMT qarşısında öhdəliklərindən necə döndüyünə bığana qala biləmrik, belə ki, bu öhdəliklər qüvvəsindədir və onlar tam həcmdə icra edilməlidir, o cümlədən ümumi təşkilatımızın nüfuzunun və imicinin möhkəmləndirilməsi baxımından".

Burada açıq görünür ki, Rusiya Ermənistanda baş verən hadisələrdən helə də çox narazidir və Paşinyan hesab vermək üçün yenidən Moskvaya çağırılır.

"Putin İlham Əliyevlə qucaqlaşmış görüşür, Paşinyandan isə üz çevirir"

Elə "Qrapark" qəzeti də yazır ki, İlham Əliyevin Rusiyaya son səfəri Ermənistan üçün yeni məğlubiyyət sayıla bilər. "Daha dəqiq desək, bu səfər İlham Əliyevin yeni qələbəsi, Paşinyanın növbəti məğlubiyyəti. Paşinyanın bundan əvvəl Moskvaya etdiyi hər iki səfər protokol xarakteri daşıyırdı. Səfərlərin hamısında Putin İlham Əliyevə qucaqlaşmış görüşür, Paşinyandan isə üz çevirir. Sentyabrın 8-də keçiriləcək

növbəti görüş də əvvəlkilərdən fərqlənməyəcək.

Moskva Bakı ilə geosiyasi, iqtisadi, mədəni və təhlükəsizlik aspektlərində münasibətlərini dinamik şəkildə inkişaf etdirir. Bu hal regionda Azərbaycanın mövqelərini daha güclü hala gətirdiyi halda, Ermənistanla münasibətdə tamamilə əks vəziyyət müşahidə olunur. Aydın dır ki, bu bizim xarici siyasətin iflasıdır. Hər halda, İlham Əliyevin Rusiya səfəri Ermənistan üçün yeni ciddi signal oldu".

İflası sürətlənən ölkə

Erməni ekspert Vahe Davtyan qeyd edir ki, baş verən son hadisələr Ermənistanın fiaskosudur. Onun fikrincə, bu, Ermənistanın regional geosiyasi proseslərdən izolyasiya edilməsinə sürətləndirir. Vahe Davtyan diqqəti buna da yönəldir ki, bütün bu proseslər Ermənistanın sosial-iqtisadi cəhətdən daha böyük problemlər yaşaması fonunda baş verir. O vurğulayır ki, Ermənistan iqtisadiyyatı artıq tamamilə iflasa uğramaq üzrədir. Ölkənin dövlət statistika komitəsi də böyük iqtisadi geriləmələrə şahid olduğunu etiraf edir və buna əsas səbəb kimi dünya iqtisadiyyatında yavaşan çətinliklər göstərilir. "Rəsmi açıqlamalara görə, Ermənistanda iqtisadi fəallıq daha sürətlə azalır, ölkə sənəyində ciddi geriləmə qeydə alınır. Həmçinin parakəndə əmtəə dövriyyəsində də kəskin azalma müşahidə olunur. Ölkədə son illər arızın enerji tariflərinin kəskin yüksəlməsi və əhalinin həyat səviyyəsinin pisləşməsi vətəndaşların sosial narazılığını da artırır. Regional, global layihələrdən kənarda qalmağımız da prosessa birbaşa təsir edir.

Ermənistan hələ də global kommunikasiya layihələrindən kənarda qalmaqdadır. Bu, Azərbaycan tərəfindən yeridilən siyasət və bir də Rusiyanın Ermənistanla münasibətdə yürütdüyü siyasəti nəticəsində baş verir. Global meyillər durmadan dəyişir və ölkəmiz coğrafi baxımdan global kommunikasiyaların tərkib hissəsi ola bildiyi halda, bu şansını itirməkdədir. Amma əvəzində Azərbaycan prosesdən uğurla faydalanır. İlham Əliyevin Rusiyaya son səfəri fonunda bu məqam özünü qabarıq şəkildə göstərdi. Həmin səfər Azərbaycanın Rusiya üçün bölgədə əsas tərəfdaş çevrildiyini aydın surətdə üzə çıxarı. Ermənistan isə burada sadəcə, itirən tərəfdir".

"Moskva Yerevanla əməkdaşlığa qeyri-ciddi yanaşır"

"Golosarmeni.am" xəbər portalında da İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri xatırladılıb və qeyd olunub ki, Paşinyanın xarici siyasəti, əslində, iflasa uğramış bir vəziyyətdədir və bu hal Ermənistanın dövlətçiliyinə növbəti zərbədir: "Prezidentlərin geniş tərkibli və təbətək görüşlərindən sonra bəyanatlar dərc olundu. Bəyanatda əməkdaşlığın daha da genişləndiriləcəyi qeyd edildi. İlham Əliyev Soçidə rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə görüşündə bir sıra mühüm məsələlərə yanaşı, hərbi-texniki sahədə gələcək əməkdaşlıq barədə müzakirələr aparıb. Qarabağ məsələsinə müzakirə edib. İlham Əliyevin Rusiya ilə hərbi əməkdaşlıqla bağlı bəyanatı Ermənistanla bir signaldır. Bu bəyanat rəsmi Moskvanın Yerevanla əməkdaşlığa qeyri-ciddi yanaşdığını göstərir".

"Hakimiyyətə qarşı açıq təhdid mesajı"

"Panarmenian.net" portalı isə yazır ki, İlham Əliyevin rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə görüşdən sonra verdiyi birgə bəyanat Ermənistan cəmiyyətinə şok effekti yaradıb. Bildirilib ki, İlham Əliyevin hərbi əməkdaşlıqla bağlı dedikləri xüsusi diqqət cəlbir: "İlham Əliyev çıxışı zamanı hərbi əməkdaşlıqdan danışdı. O deyib ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında reallaşdırılmış kontraktların həcmi, daha doğrusu, Azərbaycan tərəfindən Rusiyadan alınmış hərbi təyinatlı məhsulların dəyəri 5 milyard dolları keçir və bu göstərici artmaqda meyllidir. Son dönmədə isə Rusiyanın Ermənistan hakimiyyətinə qarşı mesajlarının sayı kəskin artıb. Məsələn, Putinin Ermənistanın keçmiş prezidenti Robert Koçaryanın ad gününü təbrik etməsi ilə bağlı məlumatlar var. Bu, Ermənistan hakimiyyətinə qarşı açıq təhdid mesajıdır".

Azərbaycanın Ermənistan üzərində yeni üstünlükləri

Azərbaycanın Rusiya üçün nə dərəcədə böyük önəm kəsb etdiyi

ni məşhur rusiyalı politoloq Pavel Klačkov da təsdiq edir. O vurğulayır ki, Prezident İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasına rəsmi səfəri ölkələrimizin münasibətlərini çox yüksək qarşılıqlı etimad və faydalı əməkdaşlıq səviyyəsinə çatdırdı: "Prezident İlham Əliyevin Rusiyaya səfəri göstərdi ki, ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələr çox yüksək səviyyədədir. Bu qarşılıqlı fəaliyyət həm ikitərəfli münasibətlərin, həm də daha ciddi beynəlxalq problemlərin geniş spektrini əhatə edir. İndi, dünya nizamının formatını dəyişdiyinə müşahidə etdiyimiz bir vaxtda hər iki ölkə birgə olmalıdır ki, beynəlxalq siyasətdə bu qeyri-sabitlik dövrünü ən az itki ilə başa vursunlar. Bunun üçün müxtəlif istiqamətlər üzrə, o cümlədən təhlükəsizlik, hərbi və iqtisadi sahələrdə ikitərəfli əməkdaşlığı möhkəmləndirmək lazımdır. Səfər uğurlu keçdi və qarşılıqlı qoynulmuş bütün hədəflərə nail olundu".

Ekspert Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin strateji xarakter daşdığını vurğulayaraq deyir: "iki ölkə arasında əlaqələr uzunmüddətli və planlı xarakter daşıyır. Ticarət və neft-qaz sahələrində əməkdaşlığın müsbət nəticələri göz qabağındadır. Biz kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın vacibliyini də başa düşürük. Rusiya barzına Azərbaycandan çoxlu kənd təsərrüfatı məhsulları daxil olur.

İndi biz səmərəli nəqliyyat mədəllərini, o cümlədən Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin yeni infrastruktur qovşaqlarının yaradılmasını da nəzərləməliyik. Rusiya üçün Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyəti artır. Biz başa düşürük ki, Hindistana gedib çıxan bu nəqliyyat dəhlizi Rusiya üçün çox vacibdir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan ilə Rusiya arasında yaxşı münasibətlər olmasa, bir sıra ölkələrin iqtisadi və təhlükəsizlik problemlərinin həlli mümkün deyil. Cənubi Qafqazda sabitliyin bərqərar edilməsi, burada münasibətlər zonalara ayrılmasa, münasibətlərin kəskinləşməməsi Rusiyanın da maraqlarına uyğundur".

Bütün bunlar bir daha Azərbaycanın Ermənistan üzərində yeni üstünlüklərini aydın nümayiş etdirir.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Dolların dünyada hökmranlığına son qoyula bilər

"Antidollar koalisiyası"nın sıraları genişlənir, təşəbbüsləri reallaşır, fəaliyyətləri isə ilkin uğurlu nəticələr verir

Əvvəli 1-ci səh.

Əslində, tarixən ABŞ dollarının hökmranlığı da əsasən Səudiyyə Ərəbistanının nefti məhz dollar ilə satmasından sonra başlamışdır. Hazırda planetin hər 4-cü sakini hökumətin dolların hökmranlığına son qoymağa çalışan ölkələrdə yaşayır. Təhlillər göstərir ki, dollara qarşı qiymət daha sərt ola bilər və əksər iqtisadçıların proqnozlarından fərqli olaraq daha tez başlaya bilər.

Hazırda ABŞ 2 milyard yaxın əhəli və 15 trilyon dollara yaxın UDM-i olan dünyanın ondan birinə qarşı iqtisadi müharibə aparır. Yəni, ABŞ Rusiya, İran, Venesuela, Kuba, Sudan, Zimbabve, Myanma, Konqo Demokratik Respublikası, Şimali Koreya və digər ölkələrə müxtəlif formalarda sanksiyalar tətbiq etməkdədir. Bu dövlətlərlə yanaşı, tam formada sanksiyalara məruz qalmayan, amma ABŞ tərəfindən müxtəlif iqtisadi təzyiqlərlə üzəlgən Çin, Pakistan və Türkiyə kimi ölkələrin də siyahısı genişlənməkdədir. Əlavə olaraq, xeyli sayda ölkədən minlərlə fiziki şəxs ABŞ maliyyə nazirliyi tərəfindən hazırlanmış xüsusi siyahıya daxil edilərək, global maliyyə sistemindən istifadə etmək hüququndan məhrum olunublar.

ABŞ-in nöqtəyi-nəzərinə görə, hər bir iqtisadi subyekti əsaslandırılmış şəkildə - ya insan hüquqlarının pozulmasına, ya terrorizmə, cinayətkarlığa, nüvə silahı ilə ticarətə, korrupsiyaya, ya da Çində bağlı hadisədə olduğu kimi, haqsız ticarət siyasəti və intellektual mülkiyyətin oğurlanmasına görə sanksiyalara məruz qalıblar.

Lakin son bir neçə ayda baş verənlər belə bir təəssürat yaradır ki, ABŞ sanksiyalarından daha çox öz siyasi və iqtisadi maraqlarının təmin etmək üçün istifadə edir. ABŞ-in bütün dünyaya ilə mübarizə aparması cəhdləri ona müqavimət göstərən ölkələrdəki hökumətlər və onları dəstəkləyən çoxsaylı vətəndaşlardan ibarət kritik bir kütlə yaratmaqdadır. ABŞ-in "uzun əlləri"nin çata bilmədiyi paralel maliyyə sistemi yaratmaq üçün bütün imkanlarını səfərbər edən bu təbəqənin fəaliyyəti uğurlu olsa, ABŞ-in dünyada mövqeyini kardinal şəkildə dəyişəcək.

Amerika dollarında və ya Amerika bankı vasitəsilə həyata keçirilən istənilən əməliyyat avtomatik olaraq tərəfləri ABŞ qanunverici sisteminin təsirində olan ticarət münasibətlərinə cəlb edir. ABŞ İranla qarşı olduğu kimi, birtərəfli qaydada sanksiyaların tətbiq olunmasına qərar verəndə, onlar məhəyyət etibarilə dünyadakı hökumətlərə, korporasiyalara və fiziki şəxslərə sanksiyaya məruz qalmış ölkələrə biznesi kəsmək və ya dünyanın əsas iqtisadiyyatından xaric olmaq arasında seçim etməli olduqlarını təklif edirlər. Bu, çox güclü təsir əldir.

Az sayda şirkətlər və banklar Amerika bazarından imtina etməyi və ya Amerika maliyyə institutlarına çıxışdan məhrum olmağı özlərinə reva görə bilərlər. ABŞ-in hökmranlığı etdiyi bu sistemi dəyişməyi arzulayan bir çox ölkələr haqlı olaraq bu vəziyyəti öz iqtisadi suverenlikləri üçün təhlükə sayırlar.

Buna görə də Rusiya və Çin minlərlə bank arasında beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarını həyata keçirən ümumdünya şəbəkəsinin - Beynəlxalq banklararası maliyyə vəsaitlərinin elektron köçürülməsi cəmiyyətinin (SWIFT) öz versiyalarını işləyib hazırlayıblar. Hər iki ölkə öz ticarət tərəfdaşlarını ikitərəfli ticarətdə yerli valyutaların xeyrinə dollardan imtina etməyə çağırırlar.

Artıq Rusiyanın bu çağırışına ABŞ-la münasibətləri kəskinləşən Türkiyə də qoşulmağa qərar verərək, Rusiya ilə dollarsız ticarət aparacağını bəyan edib. Digər tərəfdən, Çin hökuməti ona trilyon dollara başa gələn "Bir qurşaq - bir yol" təşəbbüsündən alət kimi istifadə edərək, bu təşəbbüslə qoşulan digər ölkələri ticarət əməliyyatlarını dollarla deyil, yuan ilə aparmaya təşviq edir. Bu təşəbbüs çərçivəsində pul alan Pakistan və İran Çinin bu təklifinə razılıqlarını artırırlar. Bu ilin iyul ayında Yohannesburqda keçirilən BRİKS ölkələrinin (Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin, Cənubi Afrika) sammitində üzv ölkələr tərəfindən dolların hökmranlığına qarşı aktiv mübarizə aparmaya çağırış edildi. Əlavə olaraq, Türkiyə, Yamaika, İndoneziya, Argentina və Misir kimi ölkələr "dollardan təmizlənməmiş" iqtisadiyyatı qurmaq üçün "BRİKS Plus"a daxil olmağa dəvət edildilər.

Dolların gələcək taleyinin həll olunacağı əsas amil qlobal xammal bazarı, xüsusən də dəyərli 1,7 trilyon dollar olan neft bazarıdır. 1973-cü ildən başlayaraq ABŞ Prezidenti Riçard Nixson birtərəfli qaydada Amerika dollarını qızıl standartından ayırdı və Səudiyyə Ərəbistanı və OPEK-ə üzv digər ölkələri nefti yalnız dollar ilə satılmağa inandırmağa bildi. Beləliklə də global neft ticarəti Amerika dollarına bağlandı. Bu isə digər xammalların da dollar ilə ticarətinə gətirib çıxardı. Bu müqavilələr ABŞ üçün həddindən artıq dəyərli idi. Belə ki, dollar üçün daim yüksələn tələb Amerika hökumətinə artan defisitə səbəb idarə etməyə imkan yaradırdı.

Artıq situasiya dəyişmək üzrədir. Antidollar koalisiyasının üzvlərinin əksəriyyəti xammal ixracatçılarıdır. Bu ölkələr hesab edirlər ki, onların məhsulları BTO, yaxud Brent kimi dollara bağlı olan kriteriyalar ilə qiymətləndirilməməlidir və ya onlar bu məhsulları özlərinin tələbatında olmayan valyutalara satmamalıdır.

Məsələn, Çin nefti Anqoladan, qazı Rusiyadan, kömürü Monqolustandan, soyanı Braziliyadan alan zaman əməliyyatları öz valyutasında aparır və bu formada

hər iki tərəf üçün arzu olunan "bazar stavkalrı" sövdələşmələrindən qaçır. Bu, artıq realıya çevrilməkdədir.

Rusiya və Çin enerji resurslarının bir hissəsinin yuanla satılmasına razılaşıblar. Çin özünün əsas neft tədarükçülərinə - Səudiyyə Ərəbistanı, Anqola və İrana təsir etməyə başlayıb ki, onlar satılmağa neftə görə yuan qəbul etsinlər. Keçən il Şanxay beynəlxalq enerji birjasında "petroyuan" adlanan və qızıl ilə təmin olunmuş fyuçers müqavilələri tətbiq edilməyə başlandı. Bu, Asiyada xammalın ilk qeyri-neft kriteriyası oldu.

Blokçeyn texnologiyaları əsasında yaradılan rəqəmsal valyutaların gətirdikcə qəbul olunması müqavimət göstərən ölkələrə ticarətdə dollardan imtinanın daha bir üsulunu təqdim edir. Rusiya mərkəzi bankı "kripto rubl" adına kriptovalyutanın dövriyyəyə buraxılmasını elan etdi. Rusiya həmçinin, nəhəng neft yataqları olan Venesuelaya özünün "petro" adlı kriptovalyutasını buraxmağa yardım edib.

Bu və ya digər baş verənlər bir istiqaməti göstərir: yaxın illərdə ABŞ dolları onun hökmranlığını zəiflədən çoxsaylı hücumlarla üz-üzə olacaq və enerji bazarı Amerikanın iqtisadi üstünlüyünün taleyinin həll olunacağı əsas mübarizə sahəsinə çevriləcəkdir. Xammal ticarətinin dollardan imtinasına səbəb ola biləcək istənilən uğurlu cəhdlər domino effekti ilə təkcə iqtisadi sistemə bir formasına deyil, bütövlükdə ABŞ-in xarici strategiyasına da təsir edəcəkdir.

ABŞ iqtisadiyyatının hazırkı vəziyyəti və rubl, yuan, lira, rial ilə müqayisədə dolların unikal gücü hələlik müqavimət göstərən ölkələrin uğur qazanma ehtimalını azaldır. Ancaq nəzərə alsaq ki, ABŞ-in xarici borcu artıq 21 trilyon dolları keçib və bu rəqəm hər il 1 trilyon dollar artır, onda demək olar ki, ABŞ bu əks-təsiri daha sərt və əksər iqtisadçıların proqnozlaşdırılardan daha erkən hiss edəcəkdir.

ABŞ dollarının dünyada hökmranlığına son qoymaq məqsədilə rəsmi elan etmiş ölkələr ilə Azərbaycan eyni regionda yerləşir. Rusiya, Türkiyə, İran, Çin kimi ölkələrə ticarət əməkdaşlığını inkişaf etdirmək üçün dayanıqlı maliyyə sistemində malik olmaq xeyli əhəmiyyətlidir. Məhz yuxarıdakı siyasi səbəblərdən 2015-ci ildə dünya enerji bazarında neftin qiymətinin sərt düşməsi Azərbaycan iqtisadiyyatına da təsir etdi.

Global maliyyə sisteminə sürətli dəyişikliklərin baş verdiyi bir şəraitdə dərin və ertərəfli islahatlar apararaq Azərbaycan həm də ikitərəfli iqtisadi münasibətlərdə yeni paradigmalara keçməkdədir. Güclü iqtisadiyyatın qurulması isə belə münasibətlərdə uduş əldə etməyin ən doğru yoldur ki, bu da dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin apardığı iqtisadi siyasətin əsas hədəfidir. Ölkədə iqtisadi artımın sürətlənməsi bu hədəflərə çatmağın bariz nümunəsidir.

Tahir MİRKİŞİLİ, Milli Məclisin deputatı, iqtisad elmləri üzrə fəlsəfə doktoru

İlham Əliyevin birlik təşəbbüsü türkdilli ölkələrin həmrəylik hərəkətinə çevrilir

Azərbaycan Prezidentinin təklifi ilə Naxçıvanda təsis olunan

TDƏŞ Avrasiyada mükəmməl əməkdaşlıq formatı kimi özünü təsdiq edir

Əvvəli 1-ci səh.

TDƏŞ-in VI Zirvə görüşü idmana və gənclər arasında əməkdaşlığın inkişafına həsr olunmuşdu. Azərbaycan artıq dünyada həm də idman dövləti kimi tanınır. İndiyədək respublikamızda yüzlərlə dünya və Avropa əhəmiyyətli beynəlxalq yarışlar keçirilib. Azərbaycan I Avropa Oyunları və İslam Həmrəyliyi Oyunları kimi möhtəşəm idman tədbirlərinə evsahibliyi edib. Eyni zamanda, Azərbaycan idmançıları bütün yarışlardan, o cümlədən olimpiya oyunlarından qızıl medallarla qayıdırlar. Bu mənada Azərbaycan idman dövləti kimi öz təcrübəsini türkdilli ölkələrlə bölüşməyə hazırdır. Çıxışında idmanın insanları, xalqları birləşdirdiyini deyən Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, idmanın inkişafı həm ölkələrimizin ümumi inkişafına töhfə verəcək, həm də əməkdaşlığımızı daha da möhkəmləndirəcək.

Azərbaycanda həm də mükəmməl gənclər siyasəti həyata keçirilir. Ən əsası, ölkəmizdə gənclər siyasəti dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir. Türkdilli dövlətlər Azərbaycanın bu sahədəki təcrübəsindən də yararlanla bilərlər.

Prezident İlham Əliyev nitqində regional təhlükəsizlik məsələlərinə toxundu. Ermənistanın Azərbaycanla qarşı işgüclüq siyasətinin nəticələrini diqqətə çatdırdı. Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası istiqamətində Türkiyənin və digər ölkələrin dəstəyinin önəmli olduğunu bildirərək dedi: "Türk dünyası olaraq sülh və sabitliklə bağlı hər bir məsələyə böyük diqqət yetirməliyik. Bu baxımdan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həlli üçün əlimizdən gələni etməyə davam edəcəyik".

Ötən illərin mənzərəsi göstərir ki, TDƏŞ qarşısında duran vəzifələrin həyata keçirilməsi istiqamətində böyük uğurlar əldə edib. Türkdilli dövlətlər arasında siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi bu prosesin bütün iştirakçıların, o cümlədən öz təşəbbüsləri ilə əməkdaşlığı gücləndirən Azərbaycanın maraqlarına cavab verir. TDƏŞ-in son zirvə toplantısı göstərdi ki, təşkilat öz imkanlarından türkdilli xalqların mənafeyi naminə səmərəli istifadə etməkdədir.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Gəncədə sakinlərin problemləri dinlənilib

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov Heydər Əliyev prospekti ilə İsrəfil Məmmədov küçəsinin kəsişməsində yerləşən döqüzmetəbəli binanın və ətraf ərazilərin sakinləri ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Niyazi Bayramov görüşün Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinə uyğun olaraq keçirildiyini deyib. Bildirilib ki, görüşün keçirilməsi-

də məqsəd sakinlərin problemlərini öyrənmək və onların həlli yollarını birgə tapmaqdır. "Açıq mikrafon" şəraitində keçən görüşdə vətəndaşlar problemlərini söyləyib, müxtəlif təkliflərlə çıxış ediblər.

Səsələnən müəricətlər arasında işlə təminat, Qarabağ müharibəsi iştirakçıları və Cənəməli əillərinə sanatoriyalara göndərişlərin verilməsi, adi çəkilən ərəzidə bankomatların qu-

raşdırılması, təbii qazın verilişində yaranan vaxtaşırı fasilələr, torpaq sahələrinin verilməsi üçün sakinlərin növbəyə götürülməsi və digər məsələlər öz əksini tapıb. Ümumilikdə 40-dan çox şikayət və təklif dinlənilib. Bir çox məsələlər yerindəcə öz həllini tapıb, digər problemlərin araşdırılaraq aradan qaldırılması üçün aidiyyəti qurumlara müvafiq tapşırıqlar verilib.

Bakıda "Avrasiya CİS konfransı - 2018" mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans keçirilir

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) akademik Həsən Əliyev adına Coğrafiya İnstitutunun və Türkiyənin Səlcuq Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə sentyabrın 4-də Bakıda "Avrasiya CİS konfransı - 2018" mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans öz işinə başlayıb.

Konfransda Türkiyə, Rusiya, ABŞ, Qazaxıstan, Moldova və digər ölkələrdən olan elm adamları iştirak edirlər. AZƏRTAC xəbər verir ki, AMEA Yeri Elmləri Bölməsinin akademik-katibi, akademik Fəxrəddin Qədirov Prezident İlham

Əliyevin ölkədə elektron hökumətin qurulması, məkan məlumatlarının strukturu, onların hökumət portallarında yerləşdirilməsi haqqında şəncərcəm və göstərişlər verdiyini diqqətə çatdırıb. Akademik deyir ki, bu şəncərcəmlərin icrasının atributlarından biri CİS texnologiyalarının ölkə ərazisində inkişaf etdirilməsi, onun nəzəri problemlərinin öyrənilməsi, praktikada tətbiq olunmasıdır. Konfransın əhəmiyyətini qeyd edən alim bildirib ki, beynəlxalq tədbirin keçirilməsinin əsas məqsədi müasir dövrdə coğrafi informasiya sistemlərin-

dən (CİS) elmin və təsərrüfatın müxtəlif sahələrində istifadə imkanlarını aşkara çıxarmaqdır. CİS texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsinin, bu sahədə elmi-tədqiqat işlərinin intensivləşdirilməsinin və yüksəkixitəslı kadrların hazırlanmasının zəruriliyi vurğulanb.

Coğrafiya İnstitutunun direktoru, akademik Ramiz Məmmədov müasir dövrdə CİS texnologiyalarından

gənc fəaliyyət sahələrində geniş istifadə edildiyini bildirib. AMEA-da coğrafi informasiya sistemləri (CİS) texnologiyalarının tətbiqi-

ni elmi-nəzəri əsaslarının araşdırıldığı, bu sahədə mövcud problemlərin həlli məsələləri ilə bağlı mühüm işlərin görüldüyü, bir sıra layihələrin həyata keçirildiyi diqqətə çatdırılıb.

Tədbirdə Səlcuq Universitetinin professoru Fərrux Yıldız və başqaları CİS texnologiyalarının bütün fəaliyyət sahələrində tətbiqinin dinamik inkişafı, mövcud problemlərin həlli üçün mühüm tədbirlərin görülməsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Daha sonra konfransın işi "Coğrafi informasiya sistemləri", "Məkan ve-

rilənlərin strukturu və onların CİS-də tətbiqi", "Məkan analizlərinin CİS-də tətbiqi", "Ətraf mühitin monitorinqi", "CİS-də təbii fəlakətlərin və təbii resursların idarə olunması", "CİS-də torpaq, su və iqlimnin tədqiqi", "Kadastr, torpaq planlaşdırılması və idarəetmə", "GPS, məsafədən zondlama və CİS", "CİS vasitəsilə Yerin müşahidəsi və geodezik ölçmələrin üsulları" sekişiyaları üzrə davam edib.

Sentyabrın 7-dək davam edəcək beynəlxalq tədbirdə 150-dək maruzə dinlənilib müzakirə olunacaq.

“AZƏRBAYCAN” – 100

İSTİQLALIMIZIN YADİGARı, HƏMYAŞIDI VƏ TƏRƏNNÜMÇÜSÜ

Əvvəl 1-ci səh.

Üsyançılar təhkimçiliyin ləğvini, mütləqiyyətin devrilməsini, yaxud məhdudlaşdırılmasını, respublika və konstitusiyalı quruluşun bərqərar olunmasını tələb edirdilər.

Üsyan yatırıldı. Çarizm məğlub etdiyi dekabristlərə qarşı amansız oldu, bəziləri edama, bəziləri Sibiro, bəziləri isə Qafqaza sürgünə məhkum edildi. Qafqaza göndərilən gənc inqilabçılar yerli əhali ilə dostlaşdı. Burada ictimai-siyasi düşüncənin formalaşmasında onların əhəmiyyəti təsiri oldu.

Rusiya da təhkimçilik hüququ 1861-ci ildə ləğv edildi. Azərbaycanda isə 1870-ci il 14 may tarixli “Əsasnamə”yə əsasən təhkimçilik hüququ ləğv olundu. Çar Rusiyası bundan sonra əyalətlərdə istibdadı davam etdirmək üçün yeni vasitələrə əl atdı. Azərbaycan ziyalıları ruhdan düşmədülər, uzun illər mübarizələrini müxtəlif formalarda davam etdirdilər.

XX əsr təlatümlərlə gəldi. Əsrin ilk illərində inqilablar, müharibələr, xalqların milli-azadlıq hərəkatları gücləndi. Əsrin əvvəllərində çarizmin zülmərinə qarşı çıxan və qurtuluş yolu axtaran qruplar və təşkilatlar yaranmağa başladı. Müstəmləkə ölkələrinə xas olaraq çar Rusiyanın ərazilərində də sinfi mübarizə deyil, milli azadlıq mübarizəsi önə çıxdı. Milli azadlıq hərəkatı haqsızlıqlara, zülmərə məruz qalan, ədalətsizliklərlə üzləşən millətin ictimai-siyasi, mədəni hərəkatının başla qayəsi oldu. 1902-ci ildə 17 yaşlı Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda rus müstəmləkəsinə qarşı mübarizə aparan ilk siyasi təşkilat - “Müsləman gənclik təşkilatı” yarandı. Bu təşkilatdan sonra qısa müddətdə milli zülmədən qurtuluş digər partiyaların da əsas şüarına çevrildi. Azərbaycanda müxtəlif ideya istiqamətinə malik partiyaların sayı artmağa başladı. 1911-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ideya-siyasi istiqamətini müəyyənləşdirən “Müsavat” partiyası yarandı. Ölkəsinin, millətinin azadlığını özünə güar edən bu partiya 1918-ci ilin 28 mayınadək Azərbaycanı da muxtariyyət uğrunda ardıcılı siyasət yürütdü.

1917-ci ilin fevral inqilabı Azərbaycanda xalqının da azadlıq mübarizəsində mühüm rol oynadı. Üç yüz illik Roma-novlar sülaləsi taxt-tacdan məhrum edildikdən sonra hakimiyyətə gələn Müvəqqəti hökumət Müəssisələr Məclisinə seçkilər keçirdi. Siyasi cərpışmaların davam etdiyi günlərdə Müvəqqəti hökumət də uzun müddət qərar tuta bilmədi. 1917-ci il oktyabrda yenidən hakimiyyət çevrilişi baş verdi.

Bu inqilablar çarizmin əsarətindən qurtulan millətlərə müstəqilliklərini qazanmaq imkanı yaratdı. Amma bolşevik Rusiyası da gözələri Azərbaycanı cəkmədi. Leninin rəhbərlik etdiyi bolşevik hökuməti Bakı neftini əldən vermək fikrində deyildi. Azərbaycanın müstəqilliyini bərpa etməsinin qarşısını almaq üçün bu dəfə də bolşevik Rusiyanı ərmənilərlə razılığa gəldi. Məkrli planlar quruldu. Birinci Dünya müharibəsində döyüşmüş, kifayət qədər pəşəkər hərblilər Azərbaycanı yönəldirdi. 1918-ci ilin əvvəllərində artıq Bakıda bolşeviklərdə birleşmələrdən ibarət çox güclü silahlı dəstələr var idi.

Oktyabr inqilabından sonra Rusiya-yə gedə bilməyən Cənubi Qafqazdan Ümumrusiya parlamentinə - Müəssisələr Məclisinə seçilmiş azərbaycanlı, gürcü və erməni deputatlar 1918-ci il fevralın 14-da Tiflisə yığışdılar. Birlikdə Cənubi Qafqaz (Zaqafqaziya) Seymini yaradılar.

Böyük yolun zirvəsi - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti

Qabaqcıl övdlərlərinin Azərbaycanın azadlığını rəsmiləşdirmək uğrunda mübarizə apardıqları mürəkkəb, ziddiyyətli günlərdə düşməndən də boş oturmamışdı. Vladimir İliç Leninin tərəfindən Qafqaza fəvqləadə komissar kimi göndərilən Stepan Şaumyanın başçılığı ilə güclü qüvvəyə çevrilmiş daşnak-bolşevik birleşmələri 1918-ci ilin yanvarından hücumə hazır idilər. Ölverişli fürsətin yaranıldığını düşündükləri anda ilk atəşi açdılar. Həmin günün səhəri - martın 31-dən Bakıda azərbaycanlılara qarşı soyqırımına başladılar. Şəhəri taladılar, yerli əhaldən rastlarına çıxarıları işğəncələr verərək səhəid etdilər, sağ qalanları çoxu canlarını götürüb qaçdılar. Bakını işğal etdilər. Bakı Xalq Komissarları Soveti hakimiyyəti ələ aldı. Ancaq Şaumyanın rəhbərliyi ilə qatllər, qərtlər bundan sonra da davam etdirildi.

Bakıda milli qırğınlardan sonra azğınlasmış daşnak-bolşevik birleşmələri Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində yerli əhaliin qırmağa başladılar...

Aprelin 22-də Zaqafqaziya Seyminin deputatları Zaqafqaziya Demokratik Federativ Respublikasının yarandığını elan etdilər. Bir ay sonra federasiya dağıldı. Mayın 26-da Tiflisdə Zaqafqaziya Seyminin son iclası oldu. Zaqafqaziya Seyminin süqutunun səhəri günü - mayın 27-də qurumun azərbaycanlı deputatları fəvqləadə iclas keçirərək Azərbaycanın müvəqqəti Milli Şurasını yaratdılar. Milli Şuranın sədri Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, müavini Həsən bəy Ağayev, katibi Mustafa Mahmudov, icraiyyə Komitəsinin (hökumətin) sədri isə Fətəli xan Xoyski seçildi.

Milli Şura Tiflis şəhərində, Qafqaz Cənib sarayının ikinci mərtəbəsindəki

böyük salonda 1918-ci ilin 28 mayında ilk iclasını keçirdi. İclasda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması elan olundu, Azərbaycanın 6 bənddən ibarət “Milli İstiqlal Bəyannaməsi” imzalandı.

Milli-demokratik qüvvələr çətin bir zamanda Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinə nail oldular. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti millətin çox ağır günlərində dərclərinə çarə, yaralarına mələhm kimi gəldi. Tarixin qarışıq zamanında xilaskar kimi yetişdi. Dövr o qədər təlütümlü idi ki, yeni respublika paytaxtı olmalı şəhərdə - Bakıda deyil, Tiflisdə öz varlığını bayan edə bildi. 1918-ci il iyunun 16-da Azərbaycan Milli Şurasının üzvləri və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti Tiflisdən Gəncəyə köçməli oldu. Cümhuriyyət hökumətinin yarıdıcıları böyük coşqu ilə illərdir qurduqları xəyallarını gerçəkləşdirməyə, ən ülvü arzularını həyata keçirməyə başladılar.

1918-ci ilin qanlı-qadalı hadisələri isə davam edirdi. Daşnak-bolşevik birleşmələrinin Azərbaycanın ayrı-ayrı yerlərində törətdikləri vəhşiliklərin acı nəticələri göz önündəydi. İsgəncələr görən, doğmaları gözələrinin qabağında əzabla cəllə yetirilən, evləri başlarına uçurulan, ocaqları söndürülən azərbaycanlılar bir tərəfdən də aqlıqla, yoxsulluqla imtahana cəkilmişdilər.

Bakı Kommunası 1918-ci il 31 iyulda səlahiyyəti öz üzərindən götürükdən sonra Bakıda əks-inqilabçı Sentroskasi diktatorası yarandı. Bolşevizmin pərdəsi altında Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımına bundan sonra da son qoyulmadı...

“Azərbaycan” qəzetinin yaranmasını zəruri edən səbəblər

Yox yerdən dövlət quranlar onu qoruyub yaşadacaqlarına sonsuz ümid bəsləyərək, bütün sahələrdə əzmə ilə başlamışdılar. Həyata keçiriləcək mühüm tədbirlərdən biri də mətbuatın inkişaf etdirilməsi idi. Cümhuriyyət qurucularının əksəriyyəti çox gənc yaşlarından həm də publisist kimi fəaliyyət göstərirdilər. Onlar mətbuatın mütləqəqli fikirləri ifadə etmək, milləti tərəqqiyə çatdıracaq yola səsləmək, düşmənlərinə iradələrini göstərmək üçün ən gərəklı vasitə, mötəbər tribuna olduğunu yaxşı bilirdilər. Oduq ki, qarşılarına qoyduqları vacib məsələlərdən biri də hökumətin siyasi kursunu xalqa izah edən mətbuat orqanı yaratmaq idi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bəlkə də ən çox bu məsələdə bəxti gətirmişdi. Mətbuat sahəsində, necə deyərlik, əliyalın, təcürbəsiz deyildi. İlk milli qəzetimizdən - “Əkinçi”dən başlayaraq, “Ziya” və “Ziyayi Qafqaziyyə”dən, “Kəşkül”dən, “Şərqi-Rus”dan, “Molla Nəsrəddin”dən, “Həyat”dan, “İrşad”dan, “Füyuzat”dan, “Tərəqqi”dən, “Kaspi”dən, “İqlab”dan, “Açıq söz”dən, “Dirilik”dən, “Təkamül”dən... və daha neçə-neçə mətbuat orqanından keçib gələn yox onun idi. Daha doğrusu, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti o yolumı yetişdirmişdi. Həmin qəzet və jurnalların nəşrinə əzab-əziyyətlərlə nail olanların əksəriyyəti sözlə silahlanaraq millətin istiqbalı naminə döyüşmüşdülər. Azərbaycanın müstəqillik ideyasını ən böyük idealı, ən müqəddəs əmalları kimi qəlbələrində daşımışdılar. Onlar milləti oyatmaq, ona milli kimliyini xatırlatmaq, dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin vətəndaşları ilə eyni cərgədə addımlarına qatılmaq naminə çalışdılar. Bunun üçün Həsən bəy Zərdabi, Hacı Səid, Cəlal və Kamal Ünsizadə qardaşları, Əlibəy Hüseynzadə, Əhməd bəy Ağaoğlu, Əlimərdan bəy Topçubaşov, Cəlil Məmmədquluzadə, Əmər Faiq Nəmanzadə, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Üzeyir Hacıbəyli, Haşım bəy Vəzirov, Nəriman Nərimanov, Sultan Məcid Qənizadə və başqa təəssübkeş övdlərlə uzun illər qələmin qüdrətindən, sözün gücündən istifadə etdilər. Onlar öz yazılarında hər zaman tarixlə müasirliyi tutuşdurur, yatmış vulkan kimi susqun görünən doğma millətin azadlıq duyğusunu, milli düşüncəsini oyatmağa çalışırdılar. Keçmişini xatırladı, ancaq öyrək, “qəhrəmansan” deyib, onu arxayınlaşdırmırdılar. Milləti öz tarixindən öyrənməyə, qürrverici səhifələrindən dərslə almağa, yanlışlıqlarından və başına gətirilən müsibətlərdən nəticə çıxarmağa, süknətdən, ətaletdən qurtularaq sabahına doğru əmin addımlarla irəliləməyə səsləyirdilər.

Dövlətin istiqlalını müdafiə etmək, qorumaq, yaşatmaq üçün zəruri olan bütün addımlar atılırdı. Gəncədə fəaliyyətə başlayan Cümhuriyyəti hökuməti ən gərgin günlərində siyasətini vətəndaşlarına izah edən mətbu orqanı yaratmağı vacib məsələlərdən biri kimi qarşıya qoydu.

1918-ci ilin 25 iyununda yeni qəzetin büdcəsini tərtib etmək, hökumətin təsdiqinə göndərmək, Gəncədəki mətbəni bu nəşrin çapına hazırlamaq üçün müvafiq tapşırıq verildi. Tiflisdən mətbəə ləvazimatı almaq nəzərdə tutuldu. Yeni formalaşan hökumət 1918-ci il iyunun 3-də “Azərbaycan Cümhuriyyəti hökuməti xəbərləri”nin nəşrinə başlamaq qərarını qəbul etdi. “Hökumət xəbərləri” həftədə iki dəfə buraxılmalı, əsasən milli hökumətin, ayrı-ayrı nazirliklərin qərarları, təlimatları, xəbərləri, elanları və digər məlumatları dərc etməli idi. Avadanlıqlarla təmin olunma ərzaq nəzrinə tapşırıldı. “Hökumət xəbərləri”nə rəhbərlik isə 27 iyul tarixli qərarla xalq maarifi nəzrinə həvalə edildi. Ancaq bu da qanəcdi olmadı. Maddi çətinliklərlə baxmayaraq, hökumət sentyabrın əvvəllərində Gəncədə “Azərbaycan” adlı qəzetin nəşrinə başlamaq barədə tarixi qərar qəbul etdi.

Mətbuatımızda “Azərbaycan” adı...

Hər bir mətbuat orqanının ilk uğuru ona uyğun ad seçməindən başlayır.

“Azərbaycan” adı ilə qəzet, jurnal nəşr etmək isə uzun illərin arzusu-ydı. Hələ 1891-ci ildə “Kəşkül” bağlandıqdan iki ay sonra Ünsizadə qardaşları - əvvəlcə Cəlal, sonra Kamal bu adda qəzetin nəşrinə icazə almaq məqsədilə baş mətbuat idarəsinə müraciət etdilər və rədd cavabı aldılar.

1906-cı ildə “Molla Nəsrəddin” jurnalının təsiri ilə Tebrizdə “Azərbaycan” adlı satirik jurnal fəaliyyətə başladı. 1918-ci ildə isə Bakıda İran demokratlarının “Azərbaycan” adlı qəzeti nəşr olundu.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin, eləcə də mətbuat tariximizin ilk rəsmi dövlət qəzeti olan “Azərbaycan”ın birinci nömrəsi 1918-ci il sentyabrın 15-də Gəncə şəhərindəki Yelizavetpol qubernatorunun mətbəəsində işıq üzü gördü. Azərbaycan dilində buraxılmış səhifələrin başında qəzetin adı ilə yanaşı, “Türk və İslamçılığa aid məqalələrə “Azərbaycan”ın səhifələri açıqdır” yazıldı.

“Rəsmi dövlət qəzetəsi” qeydi olmasa da, hökumət başçısının təşəbbüsü və dəstəyi ilə yaranan, dövlət tərəfindən maliyyələşən “Azərbaycan” bu vəzifəni uğurla yerinə yetirirdi. Onun məsuliyyəti böyük idi! Bir millətin qürrverici tarixinə sadəcə, yox yoldaşları olmayacaqdı. Bu qəzet Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ən mötəbər tribunallarından birinə çevriləcəkdı. Səhifələrindən Cümhuriyyət hökuməti öz vətəndaşlarına müraciətlərini ünvanlayacaq, dostlarına, düşmənlərinə mövqeyini nümayiş etdirəcəkdı. Belə müqəddəs vəzifəni daşımaq üçün yaradılan qəzet üçün ən münasib, ən doğru ad elə “Azərbaycan” olmalı idi!

Qəzetin ilk nömrəsi A-3 formatda, dörd səhifə həcmində, iki dildə çıxdı. İki səhifəsi Azərbaycan, iki səhifəsi isə rus dilində oldu. Rusca nəşri xırdı istisna ilə Azərbaycancaanin tərcüməsi idi.

“Azərbaycan” qəzeti ölkəsinə qələbə xəbəri ilə gəldi. Nuru Paşanın komandanlığı ilə Qafqaz İslam Ordusu və milli hərbi hissələrimiz Bakını bolşeviklərdən işğaldan azad edərək qalibiyyətə şəhərə daxil olmuşduqlar. Qəzetin birinci nömrəsini bu möhtəşəm günə həsr olunmuş xəbərlər, təbrik teleqramları bəzədi. “Bakının süqutu” adlı məqalədə yazılırdı: “Bakının süqutu. Dün gecə Azərbaycan Cümhuriyyəti Riyaseti namına Nuri Paşa həzrətləri tərəfindən böylə teleqraf kəşidə edilmişdi: “Bismihil-kərim, Bakı şəhəri 15.9.34 saat 9 əvvəldə qitəatimiz tərəfindən zəbt olundu. Qafqaz İslam Ordusu komandanı Farik Nuri”.

Qürrverici, sevinc dolu xəbərlər ard-arda gəlirdi. Nuri Paşa sentyabrın 15-də Gəncəyə göndərdiyi növbəti teleqramda Azərbaycan hökumətini Bakı-

ya dəvət edirdi: “Gəncədə Azərbaycan Cümhuriyyəti Riyaseti-Alisinə. Azərbaycan Cümhuriyyətinin paytaxtı olan Bakı şəhərinə ziyarət etmək üzrə Heyəti-Vükəlanın yarım Bakıya təşriflərinə müntəzirim, əfəndim. 15.09.18. Yavə-rani-həzrəti-şəhriyaridən. Farik-Nuri”.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Heyəti-Vükəla (Nazirlər Şurası) reisi Fətəli xan Xoyskinin cavab teleqramında isə yazılırdı: “Qafqaz İslam Ordusu komandanı səadətli Nuri Paşa həzrətlərinə. Təhti-komandanızda olan casur türk əşğərlərimiz tərəfindən Azərbaycanın paytaxtı olan Bakının düşməndən xilas edildiyi münasibətilə millətin zəti-həmiyyətəpərvəranələrində və dünyanın ən nəcib əsgəri olan türk oğullarına minnətdar olduğunu ərz etməklə iftixar edərim, əfəndim. Heyəti-Vükəla reisi Fətəli xan”.

“Azərbaycan” qəzeti hökumət üzvlərinin sentyabrın 17-də qatarla Gəncədən Bakıya yola düşdüklerini yazdı. Kişiyə gimnaziyasının qarşısında onları gənc vətənpərvərlər alqışlarla qarşılaşmışdılar. Paytaxtın qəhrəman əşğərlər tərəfindən azad olunması münasibətilə keçirilən bu izdihamlı nümayişdə Fətəli xan Xoyski təbrik nitqi söyləmişdi.

Qəzet ilk nömrəsində xəbər verirdi ki, Qafqaz İslam Ordusu Bakını azad edərkən 30 minədək silahlı düşməndən əsir alınmış, şəhərdə sakitlik bərqərar olmuşdur. Həmin nömrədə dövrün məşhur şairi Məhəmməd Hadi “Türk nəğməsi” adlı şeirində türk əşğərinin qəhrəmanlığını belə vəsf edirdi:

“Azərbaycan” qəzetinin Gəncə dövrü

Gəncə şəhəri, Bulatov küçəsindəki 26 nömrəli ev... “Azərbaycan” qəzeti redaksiyasını ilk ünvanı... Müstəqil Azərbaycanın birinci rəsmi qəzetində yer alan materialların qayığı, mürəttib cətimləşdirmə, kağız və şrift qığılı ilə bağlı çətinliklər bu evdə yaşanır. Əslində, hökumət idarələri kimi “Azərbaycan” da bu ünvanda qonaq idi. Qəzetin rus dilində sentyabrın 19-da çapdan çıxan ikinci nömrəsində yazılırdı: “Hökumət idarələri hələlik Gəncədə fəaliyyət göstərir. Bu günlərdə hökumət ilk imkan düşən kimi mərkəzi idarələri Bakıya köçürəcəkdir”.

“Azərbaycan”ın üçüncü nömrəsi sentyabrın 22-də, dördüncü nömrəsi isə sentyabrın 25-də çapdan çıxdı. Dörd səhifəlik, üç səhifəsi rus, bir səhifəsi Azərbaycan dilində olan dördüncü buraxılışda “Azərbaycan” qəzetinin Bakıya köçməsi barədə elan verildi. Qəzetdə rus dilində “Gəncə, 25 sentyabr 1918” sərlövəli yazıda məlum edillirdi ki, Azərbaycan hökuməti 3 aylıq fəaliyyətdən sonra Gəncəni tərk edərək öz paytaxtına köçdü. Məqalədə Gəncənin Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində əhəmiyyətli yer tutduğunu da xatırlanırdı. “Azərbaycan”ın həmin nömrəsində “İdarədən” verilən xəbərdə bildirilirdi: “Qəzetimiz bu gündən Bakıya köçdüynə binaən hər bir sifarişat üçün bundan sonra bu ünvana müraciət etməli; Bakı, “Azərbaycan” qəzeti idarəsinə”.

“Azərbaycan”ın on günlük Gəncə dövrü bitdi... 1918-ci il sentyabrın 25-də “Azərbaycan” qəzetinin “Heyəti-idarə”si (Redaksiya heyəti) Nazirlər Şurası və mühüm dövlət idarələri ilə birlikdə Bakıya köçdü.

“Azərbaycan” qəzetinin Bakı dövrü

Fətəli xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi Heyəti-Vükəla (Nazirlər Şurası) “Metro-pol” məhmanxanasında (indiki AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat Müzeyində) yerləşdi. Həmin binanın qarşısındakı - Kolyubakinski (indiki Nigar Rəfibəyli) küçəsindəki Adamovlara məxsus yaşayış binası isə “Azərbaycan” qəzetinin yeni ünvanı oldu.

Qəzetin ana dilində 5-ci nömrəsi 1918-ci il oktyabrın 3-də “Heyəti-təhriyyə” imzası ilə 4 səhifə olmaqla Bakıda işıq üzü gördü. İlk dəfə həmin nömrədə “Azərbaycan” adının altında “Gündəlik siyasi, ictimai, ədəbi, iqtisadi türk qəzetəsidir” yazıldı. Nömrənin ilk səhifəsində “Hökumət qərarıdır”, maliyyə naziri Ə.Əmircanovun “Elan”, Heyəti-Vükəla reisi F.X.Xoyskinin və ticarət və sənaye naziri A.Aşurbəyovun “Azərbaycan Cümhuriyyətindən əhəlinin nəzərinə” sərlövəli 1 oktyabr 1918-ci il tarixli müraciəti dərc olundu. Müraciətdə “Azərbaycan Cümhuriyyəti ümum Bakıdakı mədənlərdə və fabrikələrdə işləyən fəhlələr bu gündən işlərinə şüru etməyə dəvət” edillirdi. Çünki Bakı artıq dinc həyatına qovuşmuşdu. Bütün sahələrdə - iqtisadi, sosial, mədəni sahələrdə işlər canlanmağa başladı.

Bakının azad edildiyi gün Məhəmməd Əmin Rəsulzadə Avropa dövlətlərinin iştirakı ilə İstanbulda keçirilən konfransda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin nümayəndə heyətinə başçılıq edirdi. Buna görə onun Fətəli xan Xoyskiyə göndərdiyi təbrik teleqramı bir az gec - “Azərbaycan” qəzetinin 5-ci sayında yer aldı. Teleqramda deyilirdi: “Paytaxtımızı istidradından dolayı təhti-idarəyi-ali-lərində bulunan hökumətimizi sənnimi təbrik ilə Bakının yeni türk əllərini istixlas (xilas) üçün sarsılmaz bir qəleyimətin olması ümidilə bütün arkadaşlarımızla öpüşürüz.

Azərbaycan heyəti-mürexxsəsi namına Rəsulzadə Məhəmməd Əmin”. Həmin nömrədə “C.Dağıstanı” imzalı, “Tarixi gün” sərlövəli məqaləsində Ceyhun bəy Hacıbəyli Bakının erməni-bolşevik işğalından azad olunmasından bəhs edirdi: “8 zilhicce - 15 eylülün bütün türk və islam ələminin ən səadətli, ən şövkətli günlərində nədd olunacağı şübhəsizdir.

Həmin gün türk və islam tarixinə zərin bir səhifə işğal edəcəkdir.

...Bismihil-kərim, düşmənlər öz maraqlarına yetmədilər, məyus oldular. Türkün qəhrəman oğulları öz istedadlarını, öz rəşadətlerini, özlərinin yaşamaq üçün ölməyə hazır olmalarını bütün ələmin gözünə çırpdılar və bununla böylə, yüz illərə başqalarının təhti-təzyiqinə əzəlin milyonlarca dindəş və millətdaşlarımızı böyük-böyük ümidlər bəxş etdilər”.

Qəzetdə elan verilmişdi: “Sabıqda Gəncədə rus dilində nəşr olunan “Azərbaycan” qəzetəsi şənbə günündən etibarən Bakıda nəşr olunmağa başlayacaqdır. Ünvan: Bakı, Kolyubakinski küçədə “Azərbaycan” idarəsi”. “Azərbaycan” öz vədinə sadiq qaldı və oktyabrın 7-də Bakıda rus dilində ilk nəşrini oxuculara təqdim etdi.

Bakıdakı ilk ünvanında “Azərbaycan” qəzetinin redaksiyası 1918-ci ilin 3 oktyabrından 28 noyabrınadək fəaliyyət göstərdi. Qəzetin 29-cu nömrəsindən isə ünvan belə qeyd olundu: “Məhəllidə: Bakı, Voronovski və Qubernski küçələrindən küncündə 4 nömrəli evdə. “Azərbaycan” idarəsi” (indiki İslam Səferli ilə Nizami küçələrinin kəsişməsində yerləşən, 1867-1895-ci illərdə milyonçu Mantəşevin sifarişli ilə İtaliya məmarlıq üslubunu özündə yaşadan üçmərtəbəli yaşayış binası).

Altıncı nömrəsindəkə qəzet “Heyəti-təhriyyə” (redaksiya heyəti) imzası ilə çıxdı. Noyabrın 28-dən Azərbaycan dilində olan nömrələr Ceyhun bəy Hacıbəylinin, rus dilində olan nömrələr Şəfi bəy Rüstəmbəylinin redaktorluğu ilə təqdim olundu. Azərbaycan və rus dillərində nəşrlərdə bir-birindən tərcümə deyil, fərqli materiallar veriliirdi.

1918-ci il dekabrın 31-dək qəzetin ana dilində 75, rusca 70 nömrəsi işıq üzü gördü. “Azərbaycan” qəzeti adını daşıdığı müstəqil Cümhuriyyət dövləti ilə birlikdə ümid dolu yeni ilə - 1919-cu ilə qədəm qoydu...

“Bir gözəl sevdim ki, vətən dedilər!”

“Azərbaycan” XX əsrin əvvəllərində fəaliyyət göstərmiş mətbuat orqanları - “Həyat”, “İrşad”, “Füyuzat” və onların ardıcılıarı kimi “Türkləşmək, İslamlaşmaq, müasirləşmək” ideallarını əsa tutmuş. Üzeyir Hacıbəyli “Azərbaycan” qəzetinin məsləkini belə açıqlayırdı: “Danışır-lar ki, “Azərbaycan” qəzeti guya “Müsa-

vat” partiyasına məxsus firqəvi bir qəzet imiş. Bu fəqərə barəsində bunu bəyan etməyi lazım bilirəm ki, qəzetimiz partiya qəzeti deyildir. “Azərbaycan” qəzetinin məsləki Vətən istiqlalı yolunda çalışmaqdan ibarətdir”.

Qəzetin səhifələrində yer verilən yazılarda əsasən, azadlıq, istiqlal arzuları ifadə olunurdu. “Azərbaycan”ın təqdim etdiyi poeziya nümunələrində sevgili dəyə vəsf edilən gözəl belə, daha çox, Vətənin özü idi. 1920-ci ildə 1920-ci il tarixli sayında türkiyəli şair Feyzuli Səcid yazdığı kimi:

Sevilən gözəllər gözəl deyildir, Bir gözəl sevdim ki, vatan dedilər! ...İnadım, ahımı yellərə verdim, Ağladım, ruhumu səllərə verdim, Könülümü bu xarabəllərə verdim Bu xarabəllərə canan dedilər.

Cəfər Cəbbarlı isə “Yaşıl donlu, mavi gözlü, al duvaqlı sevdimi” dəyə müstəqil ölkəmizin başı üzərinə qaldırılan bayrağımızı vəsf edirdi. “Azərbaycan” qəzetinin 25 avqust 1919-cu ilin 260-cı nömrəsində C.Cəbbarzadə imzası ilə çap edilən “Sevdimi (Azərbaycanın bayrağına)” adlı həmin şeir müəllifin Vətəninə, məmləkətinə, bayrağına səcdəsindir:

...O yerlərdə qardaşları, dostları var, pak sevir, Yaşıl donlu, mavi gözlü, al yanaqlı sevdimi. Canalıcı bir görkəmlə dağ başında duruncu, Oxşadıqca bahar yeli açıq-dağın tellərini.

Nazlı əlin umuzunda saçlarına vurduqca, Bir-bir oxşayırsan bütün Turan ətəllərini. Altaylardan, Altun dağdan doğma səllər bəkləyər Yaşıl donlu, mavi gözlü, al duvaqlı sevdimi.

Rəmuz ilə dörd bir yane işıq saçmaq istiyor, Ara-sıra tərpanıyır, bu kasık uçmaq istiyor, Qollarıle türk əllərin bütün qatına istiyor, Yaşıl donlu, mavi gözlü, al duvaqlı sevdimi.

Bu əsərdəki ali duyğular - milli qürr, Vətənə, dövlətə ülvü məhəbbət onun “Azərbaycan bayrağına” adlandırdığı, ilk dəfə Cəfər Cəbbarzadə imzası ilə “Azərbaycan” (*29 avqust 1919, № 263*) qəzetində dərc etdirdiyi şeirində də təcəssümüni tapdı. Cəfər Cəbbarlı istiqlalımızın əbədiyyətinə, bayrağımızın daim ucalacağına inamını belə ifadə edirdi:

Buraxınız, seyr edəyim, düşüneyim, oxşayıyım, Su sevimli üç boylu, üç mənəli bayraqı. Mələklərin qanadını üzərimə kölgə salan? Nə imiş bu, aman Allah! Od yurdunum yarpağı! Göy yarpaqlı, al çiçəklili yaşıl otlar topasımı? Xayır, xayır? Çıxək solur, otlar yerda tapdanır. Fəqət bizim bayrağımız ucalanı pak seviyor, Yulduzlardan haldan da yüksəklərdə fırlanıyör.

1918-ci ilin 7 dekabrında parlamentin açılış mərasimində M.Ə.Rəsulzadə: “Səadət və hürriyəti ittiqladıqlar” - dedi: “İstə bunun üçün, əfəndilər, müstəqil Azərbaycanı təmsil edən o üç boylu bayraq! Şurayı-Milli qaldırımsı, türk hürriyyəti, islam mədəniyyəti və müasir Avropa iqtidarı - əhrarənsənnimi təmsil edən bu üç boylu bayraq daima başlarımızın üstündə ehtizaz edəcəkdir. Bir daha qaldırılımsı bayraq bir daha etməyə cəkkərdi!”

Onun bu çıxışını Üzeyir Hacıbəyli “Azərbaycan” qəzetinin oxucularının nəzərində belə canlandırdı: “Məhəmməd Əmin milli ittiqləşində bu üç rəngin: türkləşmək, İslamlaşmaq və müasirləşmək əməl əlamətinədən ibarət olduğunu işarə ilə - bu bayraq endirilmiş! - dedikdə bütün məclis ayağa qalxıb əl çala-çala bayraqları salamarkən, təəssüratı-fövqələdəmdən başımın tükürləri biz-biz durdu” (“Azərbaycan” qəzeti, 1918-ci il, 9 dekabr).

Cəfər Cəbbarlı isə Azərbaycan bayrağında əks olunan rənglərin mənasını “Azərbaycan bayrağına” şeirində obrazlı şəkildə belə ifadə edirdi:

Bu ay, yıldız, boyların qurultayı nə demək? Bizcə böylə söyləməli! Bu göy boya Göy Moğoldan qalmış bir türk nişanı, Bir türk öqlə olmalı! Yaşıl boya İslamıqın sarsılmazımanı, Ürəkərlə dolmalı! Su al boya azadlığın, təcəddüdin fərmanı, Mədəniyyət bulmalı. Səkkiz uclu su yulduz da səkkiz hərfli OD YURDU Əsarətin gəcəsindən firsət bulmuş qus kibi, Səhərlərə uçmuşdur Şu hılal da türk bilgisi, düzgün sevgi nişanı, Yurdu muzu qucmuşdur! Allah, əməllərim edib su bayraqı intiqal, Birər-birər doğru olmuş, bir ad almış: İSTİQLAL! Yürəyimdə bir dilək var, o da doğru kəsilsin, O gün olsun bir göy bayraq Turan üstə açilsin.

Ümğüsüm xanım “Türk ordusuna”, “Ey türk oğlu!”, “Çəkil, dəf ol!”, “Əsgər anasına”, “Dərdli nəğmə”, “Yurdu muzun qəhrəmanlığına”, “Yollarını bəklədim” və başqa əsərlərində milli istiqlalə qovuşmanın qürrunu ifadə edirdi. “Əsgər analarına” adlı şeirində o, milli ordunun yaradılmasını, səfərbərləyibə alınan Azərbaycan gənclərini, onları yola salan anaların qəhrəmanlığını alqışlayırdı:

Annəciyim, ağlama, xeyir-dua söyle san, Göz yaşınla saxlama haqq yoluna gedanı. Onun çarpan qəlbinə çalış fərah verəsan, Onun şux gənc həyatı qurtaracaq vətəni!

(*“Azərbaycan” qəzeti, 1919, №352*).

(*Ardı var*

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurası Məhərrəmlik ayı ilə bağlı fətva verib

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) Qazılar Şurası sentyabrın 4-də Məhərrəmlik ayı ilə bağlı fətva verib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bununla bağlı keçirilən tədbirdə əvvəlcə "Qurani-Kərim"dən ayələr səsləndirilib.

Tədbirdə çıxış edən QMI-nin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə bildirib ki, müqəddəs aylardan olan Məhərrəm ayı Həzrət Peyğəmbərin (s) buyurduğu kimi, müharibə və münaqişələrin qadağan edildiyi aylardandır. Lakin təəssüflərlə olsun ki, bu ayın onuncu, yəni Aşura günü İslam tarixinə Həzrət Peyğəmbərin (s) əziz nəvəsi İmam Hüseyn əleyhissəlamın və Əhli-Beyt (ə) tərəfdarlarının haqq uğrunda şəhadətə yetişdiyi bir gün kimi daxil olub. Müsəlman ümmətinin tarixində kədərli, eyni zamanda insanlara şərəf və qürur bəxş edən Kərbəla faciəsinin nəsilərin yaddaşında əbədi yaşaması, İmam Hüseynin (ə) həyat və şəhadətinin yad edilməsi bu gün də dindarlar üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, ölkəmizdə İmam Hüseyn (ə) əzadlığı, Peyğəmbər nəvəsinin iman, mənaiviyyatın saflığı uğrunda mübarizəsinin yad edilməsi bədbinlik əhvalı-ruhiyyəsinin təlqini vəfə, vətən və iman sevgisinin təəcəssümü, işğal olunmuş Qarabağ torpaqlarının azad edilməsi uğrunda mübarizədə fədakarlıq və dəyanət örnəyi olmalıdır.

Ölkəmizdəki dövlət din-münasibətlərindən danışan QMI sədri deyib ki, Azərbaycan bütün din nümayəndələrinin rahat və təhlükəsiz yaşadığı bir məkandır və bu model dünya ölkələri üçün örnekdir. Azərbaycanda sağlamlıq düşüncəsi insanların çox olduğu üçün ölkəmizdə məzhəb ayrı-seçkiliyi yaratmaq mümkün deyil. Dünya da İslam dininə xələl gətirmək istəyən qüvvələr var. Azərbaycan hər zaman bununla mübarizə aparıb və İslam həmrəyliyinə böyük töhfə verib. Təəssüf ki, bəzi qüvvələr Azərbaycanın daxili işlərinə qarışır, məzhəb ayrı-seçkiliyi, dini ayrı-seçkilik salmaq istəyirlər. Ancaq bu məkrli planlar heç vaxt baş tutmayıb və baş tutmayacaqdır. Çünki bizim ölkəmiz tolerant ölkədir. Buz də dindarlar üçün hər cür şərait yaradılıb, bütün dinlərə

münasibət eynidir. Bu, Azərbaycanın dövlət rəhbərinin siyasətidir və bu siyasət öz bəhrəsini verir. Müqəddəs Məhərrəm ayında dindarlarımız torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canlarından keçən, o cümlədən Qarabağ, Xocalı şəhidlərinin fədakarlıq nümunəsini təlqin etməli, Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə torpaqlarımızın işğaldan təzliklə azad olunması üçün dualar etməlidirlər.

Şeyxülislam Məhərrəm ayının dini qaydalara və dövlətin qanunlarına uyğun keçirilməsinin vacibliyini vurğulayıb, bu barədə axund və imamlara müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini verib. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı çıxış edərək milli-mənəvi dəyərlərimizin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən işlərdən danışib, Azərbaycanda dövlət-din münasibətlərinin normal məcrada inkişaf etdiyini bildirib. Qeyd edilib ki, Aşura mərasimləri, mövcud qanunvericiliyə əsasən, məscidlərdə, ibadət ocaqlarında və onlara aid ərazilərdə ictimai asayış qaydalarına riayət olunmaqla keçirilməlidir. Təziyə məclislərində dindarlar tərəfindən Kərbəla vəqəsinə İmam Hüseyn (ə) və onunla birlikdə şəhid olanlar yad edilməli, vətənimizdə qanunvericiliyə əsasən, təziyə məclisləri məscidlərdə, ibadət ocaqlarında və onlara aid ərazilərdə ictimai asayış qaydalarına riayət olunmaqla keçirilməlidir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir.

QMI-nin sədr müavini Salman Musayev deyib ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir. QMI-nin sədr müavini Salman Musayev deyib ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir. QMI-nin sədr müavini Salman Musayev deyib ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir. QMI-nin sədr müavini Salman Musayev deyib ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir. QMI-nin sədr müavini Salman Musayev deyib ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən və xalqımız tərəfindən təqdir edilən tibbi xidmətlər Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatı ilə əməkdaşlıqda həyata keçirilir. Əzadlıq məclisləri keçirilən məkənlərdə nizam-intizam gözlənilməlidir.

mahiyyətini dəqiqliklə çatdıracaqlar.

Sonra Məhərrəmlik ayı ilə bağlı fətva oxunub. Fətvada deyilir: "Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) Qazılar Şurası bəyan edir ki, hicri 1440-cı ilin başlanğıcı - Məhərrəm ayının 1-1 miladi təqvimlə 2018-ci il sentyabrın 11-nə, Aşura günü isə sentyabrın 20-nə təsadüf edəcək. Məhərrəm tarix boyu bütün səmavi dinlər tərəfindən sülh və əmin-amanlıq ayı kimi qəbul edilib, fəqət hicri 61-ci ildən etibarən bu ayın onuncu günü olan Aşura yaddaşlara tarixi ədalətsizlik və həzn günü kimi daxil olub. Aşura hadisəsində Əməvi xəlifəsi Yezidün göstərişi ilə Həzrət Peyğəmbərin (s) əziz nəvəsi İmam Hüseyn (ə), o cümlədən Rəsulullahın (s) səhabələri, Əhli-Beyt və tərəfdarları Kərbəla çölündə şəhid edilib, ailələri əsir alınıb.

İmam Hüseynin haqq-ədalət naminə şəhadəti böyük mənaiviyyat və dirçəliş nümunəsidir. Ölkəmizdə İmam Hüseyn (ə) əzadlığı bədbinlik əhvalı-ruhiyyəsinin təlqini deyil, vətən və iman sevgisinin təəcəssümü, işğal olunmuş Qarabağ torpaqlarının azad edilməsi uğrunda mübarizədə dəyanət örnəyi olmalıdır. Təziyə mərasimlərində şəhidlərimizi yad etmək, onların qanlarının yerdə qalmamasını, əzəli torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasını dua etmək müqəddəs borcumuzdur. Müsəlman ümmətinin tarixində kədərli, eyni zamanda insanlara şərəf və qürur bəxş edən Kərbəla faciəsinin, İmam Hüseynin (ə) həyat və şəhadətinin yad edilməsi bu gün də Azərbaycan dindarları tərəfindən ənənəvi olaraq yaşadılır.

Məhərrəmlik mərasimləri İmam Hüseynin (ə) şərinə uyğun və amallarına yaraşan tərzdə qeyd edilməlidir. Mövcud qanunvericiliyə əsasən, təziyə məclisləri məscidlərdə, ibadət ocaqlarında və onlara aid ərazilərdə ictimai asayışa maneə olmamalıdır. Dini mərasim və ayinlər yalnız QMI-nin rəsmi şəkildə təyin etdiyi din xadimləri tərəfindən idarə edilə bilər. Din xadimləri möizələrində Həzrət Hüseynin (ə) mübarizəsinin və Kərbəla faciəsinin mahiyyətini düzgün çatdırmalı, şəhidlik fəlsəfəsinin açığlanmasına, habelə vətən təəssübü və milli mənafehlərimizin təbliğinə çalışmalıdırlar. İbadət məkənlərindən kənar ərazilərdə kütləvi yürüşlərə çıxmaq, özünə və ətrafdakilərə xəsarət yetirə biləcək alətləri, başqa ölkələrin bayraq və digər dövlət rəmzlərini mərasimlərə gətirmək yolverilməzdir. Əzadlıq mərasimlərində dinimizin təyin etdiyi əxlaqi meyarlara riayət olunmalıdır. Soyunmaq, zəncir vurmaqla bədənə xəsarət yetirmək və baş yarmaqla qan çıxarmaq İslam qanunlarına ziddir və İmamın, Kərbəla şəhidlərinin xatirəsinə hörmətsizlikdir. Eləcə də, təziyə məclislərində uşaqların iştirakı qeyri-məqbuldur. Allah rizası üçün İmam Hüseynə (ə) məhəbbəti izhar etmək istəyənlər bu tövsiyələrə əməl etməlidirlər. Din xadimləri Qazılar Şurasının fətvasını məscidlərdə oxumalı və bu tövsiyələrə bütün dini mərasimlərdə əməl olunmalıdır.

QMI-nin təşəbbüsü ilə reallaşan və təziyə günlərində ehtiyacı olan xəstələr üçün təşkil edilən İmam Hüseyn xatirəsinə könlü qanvermə aksiyaları cəmiyyətin tədinin qazanıb. Respublika Səhiyyə Nazirliyi QMI-nin başladığı bu kampaniyaya dəstək əlaməti olaraq məscidlərdə yənə, ibadət məkənlərinə yaxın ərazilərdə yerləşən tibb məntəqələrində (xəstəxana və poliklinikalarda) də qanvermə aksiyalarını həyata keçirməsinə təmin edəcək. Kərbəla və Azərbaycan şəhidlərinin xatirəsinə qan verilməsinin təşkilinə münasib əzadlıq nümunəsidir və din xadimlərimiz bu savab əməli zəhmətə təbliğ etməlidirlər. Ümid edirik ki, möminlər Allahla xoş gedən bu gözəl ənənəni yaşadaçaqlar və Allah-taala münasib xəstə insana İmam Hüseynə xatirə gəfə bəxş edəcəkdir, inşallah.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurası Azərbaycan dövlətçiliyinin əsasını qoymuş ümummillət lideri Heydər Əliyevə Allah-Təaladan rəhmət dileyir, dövlətimizin siyasi-iqtisadi və mədəni inkişafı üçün misilsiz səylər göstərən, tolerantlığın və multikultural dəyərlərin təminatçısı və himayədarı olan, dünya miqyasında İslam həmrəyliyi ideyalarını müdafiə edən dövlət başçısı İlham Əliyevin fədakar fəaliyyətinə uca Allahdan inayət arzulayır, xalqımızın əmin-amanlığı və rifahı üçün dualar edir. Allah köməyi olsun!"

Sonra ulu öndər Heydər Əliyevin 1995-ci ildə Təzəpir məscidində Aşura mərasimində iştirakı ilə bağlı videoxronika nümayiş etdirilib. Daha sonra QMI-nin yerlərdəki nümayəndələri çıxışlar edəblər.

Sabunçu və Binəqədi rayonlarında "Dini mərasimlər: ənənəvilik və müasirlik" mövzusunda seminar-müşavirə keçirilib

Bakı şəhərinin Sabunçu və Binəqədi rayonlarında həmin rayonların icra hakimiyyətlərinin və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQDK) birgə təşkilatlığı ilə "Dini mərasimlər: ənənəvilik və müasirlik" mövzusunda seminar-müşavirə keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, seminar-müşavirədə deputatlar, rayonlarda fəaliyyət göstərən dini icmaların sədrləri, dini komissiyaların üzvləri, imamlar, kənd və qəsəbələrin icra nümayəndələri, bələdiyyə sədrləri, rayon Ağsaqqallar Şurasının üzvləri iştirak edəblər.

Sabunçu rayonunda keçirilən tədbiri giriş sözü ilə açan rayon icra hakimiyyəti başçısı aparatının ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Ədalət Teymurov rayonda mövcud dini durum haqqında məlumat verib. Ə.Teymurov DQDK ilə birgə həyata keçirilən maarifləndirmə tədbirlərinin əhəmiyyətindən söhbət açaraq, dövlət başçısının dini konfessiyalara daim yüksək diqqət və qayğı göstərdiyini vurğulayıb.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı çıxış edərək Dövlət Komitəsinin aparıcı maarifləndirmə işi, qabaqalıcı tədbirlər, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi, yerli icra strukturları və digər qurumlarla birgə səmərəli fəaliyyət bə-

rədə danışib. Qeyd edib ki, Azərbaycanda həmişə qarşılıqlı etimada və hörmətə əsaslanan müdərəqqi milli-mədəni və dini münasibətlər mövcud olub. Azərbaycan tarixən İslam dininin müxtəlif təriqətlərinin birgəyaşayışı mövcud olub, təriqət baxımından qarşıdurma müşahidə edilməyib. Bu gün də məscidlərdə müxtəlif təriqətlərin daşıyıcıları dini ayinlərini bir yerdə icra edirlər, birbirinə hörmətə yanaşırlar.

Eyni zamanda qarşıdan gələn Məhərrəm ayı və Aşura tədbirləri haqqında danışan Mübariz Qurbanlı bildirib ki, mərasimlər məscidlərdə və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin fətvasına uyğun, qanun çərçivəsində, fətvada irəli sürülən tövsiyələrə riayət olunmaqla keçiriləcək. Bu və ya digər ayinlər həyata keçirilərkən qanuna əməl edilməlidir. Azərbaycan müsəlman dünyasının nümunəvi ölkəsidir. Bu mərasimlərdə xurafata heç bir halda yol vermək olmaz.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin səlahiyyəti nümayəndəsi, Nardaran qəsəbəsi "Rəhimə xanım ziyarətgahı" məscidi dini icmasının sədri Musa Qasimov, "İmam Rza" məscidi dini icmasının sədri Əmirxan Tahirov dövlət başçısının dini icmalara dini maarifləndirmə və milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması ilə bağlı davamlı dəstək göstərməsini, dini ibadət yerlərinin

təmiri və yenilərinin tikilməsini dövlətin diinə qayğısı kimi qiymətləndiriblər. Çıxış edənlər ölkədə dini maarifləndirmə işinin gücləndirilməsinin zəruriliyini vurğulayaraq belə tədbirlərin təkcə dövlət-din münasibətlərinin inkişafına, dindarların maarifləndirilməsinə deyil, həmçinin ölkə dindarlarının dövlətə etimadının daha da artmasına xidmət ediyini vurğulayıblar.

Sonda mövzu ətrafında müzakirələr aparılıb, dindarlar narahət edən suallar cavablandırılıb.

Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyətində keçirilən tədbiri giriş sözü ilə açan RIH-nin başçısı Elxan Allahverdiyev respublikamızda mövcud olan dövlət-din münasibətləri, dinlərarası dialoq, dinlər-arası tolerantlıq sahəsində həyata keçirilən dövlət siyasətindən bəhs edib. Qeyd edilib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliklə əsasını qoyduğu və bu gün möhtərəm Prezident İlham Əliyevin davam və inkişaf etdirdiyi dövlət-din münasibətləri sağlamlıq prinsipləri üzərində qurulub. Ölkəmizdə gündəlik həyat tərzinə, milli-mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsinə çevrilmiş tolerantlıq və multikultural dəyərlər bütün dünyada ən müasir və müstəqq cəmiyyət modeli kimi qəbul edilib.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri

Mübariz Qurbanlı çıxış edərək dövlət-din münasibətlərinin dünyadakı modelləri, sovet dövründə İslam dininə yanaşma, müstəqilliyin bərpasından sonra Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlər qaydışı prosesi, bəzi dairələrin İslam dininin ideoloji cəhətdən zəiflədilməsinə yönəlməsi fəaliyyətinə toxunub. Qeyd edib ki, milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, eləcə də tolerantlığın inkişafı, multikultural ənənələrin təbliği və təşviqi Dövlət Komitəsinin dini maarifləndirmə istiqamətində gördüyü işlərin əsas istiqamətlərini təşkil edir. Əsas ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş məqsədyönlü və uzaqgörən siyasi kursun bu gün də Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsinin sayəsində respublikamızda bütün dini konfessiyaların azad fəaliyyətinə tam şərait yaradılıb ki, bu da Azərbaycanı tolerantlıq baxımından dünyanın ən qabaqcıl ölkələri sırasına yüksəldir.

Mübariz Qurbanlı çıxışında dini radikalizmə və dini xurafata qarşı mübarizənin əhəmiyyətini və aktuallığını diqqətə çatdırıb və vurğulayıb ki, bütün problemlərimiz həlli dini mükəmməl şəkildə öyrənməkdir. Bu il də Məhərrəmlik mərasimlərinin Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurasının fətvasına uyğun keçirilməsi,

qanvermə aksiyasının təşkil edilməsi planlaşdırılıb. "Yeni zəncir vurmaq, qan çıxarmaq, özünə xəsarət yetirmək kimi əməllər qəbul edilən deyil və bunlar sonradan meydana çıxan, yudrulmuş hərəkətlərdir. Biz də bu əməllərə əleyhinəyik. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi də bu cür çağırışlar edir", - deyə komitə sədri vurğulayıb.

Milli Məclisin deputatı Mədr Musayev, Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Aygün Əliyeva, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Binəqədi rayonu üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi Şahbala Əliməmmədov, rayon dindarları çıxışlarında xalqımızın mədəni dünyasını zənginləşdirən, tariximizi və mədəniyyətimizi ucaldan, birliyimizi təmin edən milli-mənəvi dəyərləri qoruyub saxlamağın əhəmiyyətindən danışblar. Qeyd olunub ki, milli dəyərlərimizin qorunması və inkişafı ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu gün ümummillət lideri Heydər Əliyevin yaratdığı müasir Azərbaycan onun siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gələcəyə doğru inamla addımlayır. Ölkəmizdə dövlət-din münasibətləri yüksək səviyyədə qurulub və dindarlar hər zaman dövlətin mədəni-mənəvi dəstəyini hiss edirlər.

Sonda tədbir iştirakçılarının sualları cavablandırılıb.

Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Nəsimi - şeir, incəsənət və mənaiviyyat festivalı keçiriləcək

Sentyabrın 27-30-da Azərbaycanda ilk dəfə olaraq Nəsimi - şeir, incəsənət və mənaiviyyat festivalı keçiriləcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Şərqin dahi şair və mütəfəkkirlərindən biri İmadəddin Nəsiminin (1369-1417) yaradıcılığına həsr olunan, şeir və incəsənətin yaşadılması məqsədi daşıyan festival Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə reallaşır.

Altı əsr əvvəl yaşamış böyük şair İmadəddin Nəsiminin şeirləri yalnız möhtəşəm söz ustalığı nümunələri deyil, onlar mənə qüvvəsi və kəsərlə səmimiyyəti ilə hər kəsi vücutdan sırtı qarşıdana fikrə dalmğa, qəlbin ən dərin qatlarına seyr etməyə çağırır.

Festival şairin fəlsəfi baxışlarını əks etdirən "Simadan - asimana" və onun öz kəlamından götürülən "Zərrə mənəm, günəş mənəm..." şüarları ilə keçiriləcək. Genişmiqyaslı tədbirin proqramı müxtəlif sənət növləri və bilik sahələrini əhatə edir. Festival günlərində Bakı şəhərinin müxtəlif məkənlərində, eləcə də Nəsiminin doğma diyarı Şamaxıda proqramlar təşkil olunacaq.

Festivalın ilk günü iştirakçılar şairin doğulduğu Şamaxı şəhərində İmadəddin Nəsiminin qardaşı Şaxəndanın və görkəmli şair Seyid Əzim Zirvaninin dəfn olunduğu Şaxənd qəbiristanlığını, Qafqazda ən qədim məscidlərdən olan, 743-cü ildə inşa edilmiş Cümə Məscidini, Avaxıl kəndindəki Pir Ömər məbədinə və Şamaxı Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyini ziyarət edəcklər.

Şamaxıda Nəsiminin heykəli önündə şeir-musiqi məclisi, həmçinin Mədəniyyət Nazirliyinin "Söz" ədəbi layihəsi çərçivəsində keçirilən, İmadəddin Nəsiminin xatirəsinə həsr olunmuş ədəbi müsabiqənin qaliblərinin iştirakı ilə tədbir təşkil olunacaq. Müsabiqəyə gənc şairlər Nəsimi dühasından bəhrələndirərək yazdıqları əsərləri təqdim edəblər. Festival çərçivəsində, həmçinin muğam və mənaiviyyata səslənən musiqilər ifa olunacaq.

Şamaxının Meyseri kəndində "Həssas Dəb" adı altında Beynəlxalq Etik Dizayn Məntəqəsinin açılışı da keçiriləcək. "Baku" jurnalının son bir neçə ildə "Eko. Dəb marşrutu" ("ЭКО. Модный маршрут") başlığı altında davamlı dərc etdiyi materiallar əsasında qurulan məkan geyim və interyer əşyaları istehsalında ekoloji həssaslıq, təkrar emal, unudulmuş və dövrüyədən çıxan ənənəvi istehsal üsulları və texnologiyalarının bərpasına dair məlumat və maarifləndirmə, nümayiş və satış salonu funksiyalarını özündə ehtiva edəcək. Burada azərbaycanlı və xarici dizaynerlərin işləri təqdim olunacaq. Sergidə Azərbaycanca yüz illər boyu istifadə olunan geyim üsulları, müxtəlif dövrlərdə dəbdə olmuş fərqli rənglər və milli ornamentli bəzəkçiliklə işlənmiş libaslar nümayiş etdiriləcək.

Daha sonra AMEA-nın Nəsirəddin Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasında "Ulduzlar önündə" adlı akustik və elektron musiqi axşamı keçiriləcək. Proqramda Sahib Paşazadə, İrşad Hüseyn (Azərbaycan), Ali Phi (İran), Sati Kazanova (Rusiya), Rəbihi Beini (Livan/Almaniya), Abdel Karim (Livan), "Hanoy" dueti: Nguen Le (Vyetnam/Fransa) və Ngo Hong Quang (Vyetnam), Görkəm Şen (Türkiyə), "Ar Bərd" dueti (Fransa) iştirak edəcklər.

Sentyabrın 28-də isə Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində almaniyalı alim, tanınmış nəsimişünas Mixael Həssin (Michael Hess) "Nəsiminin müasir kontekstlərdə dərk edilməsi" mövzusunda müəhazirəsi keçiriləcək.

Həmin gün Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA (Ətraf Mühitin Mühafizəsi Nəminə Beynəlxalq Dialoq) İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə təşkil olunmuş "Canlı həyat" ("Live Life") sergisi London, Paris, Berlin, Moskva və Tbilisidə nümayişdən sonra Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzində təqdim olunacaq. Sergi ətraf müdət problemlərinə, təbiətin qorunmasına diqqət çəkmək və incəsənətin bu sahədə rolunu barədə ictimaiyyəti maarifləndirmək məqsədi daşıyır.

Heydər Əliyev Mərkəzində Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Barclay Incəsənət Fondunun (Barclay Foundation) təqdim etdiyi "Hürufiyyə" sergisi isə 26 rəngkarlıq və qrafika əsərlərindən ibarət olacaq. Bu əsərlər bir sıra ərəb ölkələrində yaşayan, müasirlərimiz olan rəssamlara aiddir və "hürufiyyə" (hərflər, xəttatlıq üzərində qurulan təsvirlər) adlı, son 20 ildə geniş vüsət almış cərəyanı nümayiş etdirir. Ekspozisiyada, həmçinin Azərbaycanın əməkdar rəssamı Tərlan Qorçunun bir neçə rəsm tablousu təqdim olunacaq.

Daha sonra proqram "ambient musiqi" janrının yaradıcısı, görkəmli britaniyalı bəstəkar Brayan İnonun (Brian Eno) "77 milyon rəsm" musiqi və video-art instalyasiyası ilə davam edəcək. Bu əsər indiyədək Tokio, London, Nyu York, Buenos-Ayres, Barselona, Sidney, Meksiko, Keyptaun, Roma və digər şəhərlərdə nümayiş olunub.

Tədbirin rəsmi açılış mərasimi də Heydər Əliyev Mərkəzində keçiriləcək. Belə ki, sentyabrın 28-də axşam mərkəzdəki konsert proqramında Nəsiminin şeirləri təqdim olunacaq, muğamlardan parçalar, XIII-XIV əsr görkəmli Azərbaycan musiqiçisi Əbdülgədir Mərağayının bəstələri üzərinə gənc və orta nəsl bəstəkarların Azərbaycan Milli Konservatoriyasının zəndindəki "Əsrərlər sədası" qədim musiqi alətləri ansamblı üçün yeni işləmələri, dahi bəstəkar Fikrət Əmirovun "Nəsimi haqqında Dastan" əsəri, Azərbaycanın əməkdar artisti Tünzələ Ağayevanın Nəsiminin sözlə-

27-30 sentyabr
Bakı, Azərbaycan
www.nasimifestivali.live

rinə bəstələdiyi "Dua" mahnısı səslənəcək. Konsertdə Azərbaycan asılı, tanınmış britaniyalı müğənni Sami Yusif də çıxış edəcək.

Festivalın həmin günü Kamera və Orqan musiqisi zalında Azərbaycanın əməkdar artistləri Rain Sultanov və İsfar Sarabskinin mənaiviyyat və əbədi dəyərləri vəsf edən "Silsilə" ("Cycle") musiqi layihəsinin təqdimatı ilə başa çatacaq. Bu layihədə İsfar Sarabski fortepiano ilə yanaşı, orqanda caz musiqisi ifa edəcək.

Sentyabrın 29-da Heydər Əliyev Mərkəzində tanınmış yoqa ustası Nandan Gautam (Nandan Gautam) ilə "Bədii yoqa sessiyası" keçiriləcək. N.Gautamın keçirdiyi məşğələni özünün müəllifi olduğu musiqi müşayiət edəcək. Sentyabrın 29-da, həmçinin Sırvanşahlar sarayında görkəmli alman bəstəkarı Karlhayns Ştokhauzenin (Karlheinz Stockhausen) "Yeddi gündən" ("Aus den sieben Tagen") əsərini beynəlxalq musiqiçilərdən ibarət heyət kollektiv improvizasiya şəklində ifa edəcək. Bəstəkar əsərdə bir not belə yazmadan, öz vəzifəsini ifaçıları mənəvi cəhətdən ruhlardan mətnlər tərtib etməkdə görüb. Musiqiçilər həmin mətnləri oxuyaraq səbəst improvizasiya edir və bu prosesdə onlar həm müəllifdən, həm də bir-birinin ifasından ilhamlanmırlar. Musiqiçilərin eyni məkanda deyil, saray kompleksinin bir-birindən aralı müxtəlif guşələrində yerləşdirilməsi sanki xəlvtəlikdə, tənhalıqda həqiqi dərkətməni təəcəssüm etdirir. Müasir kommunikasiya vasitələri ilə bu ayı-ayrı musiqi ifaları birləşdirilib, internet vasitəsilə canlı yayımlanacaq. Layihədə fərqli mədəniyyət və üslubları təmsil edən musiqiçilər - Azərbaycanın əməkdar artistləri Elçin Şirinov və Şəhriyar İmanov, skripkaçı Osman Eyublu və xarici ölkələrdən Kudsi Erguner (Türkiyə), Səfədi Koyatə (Qvinyea), Naomi Sato (Yaponiya), Kristina Vantsu (ABS/Belçika), Elizabet Harnik (Avstriya) və Canluca İadema (İtaliya) iştirak edəcklər.

Sentyabrın 29-da, həmçinin Daş Salnamə Muzeyində dünyəşöhretli amerikalı iqtisadçı Ceremi Rifkinin (Jeremy Rifkin) "Empatik sivilizasiya və paylaşım iqtisadiyyatı" adlı videomühazirəsi olacaq, ardınca isə sual-cavab sessiyası keçiriləcək.

Daş Salnamə Muzeyində, eyni zamanda ölməz Nəsimidən ilhamlanaraq hazırlanmış "Bahariyyə" adlı musiqi layihəsi təqdim olunacaq. Səhnədə beş muğam ifaçısı ilə yanaşı, elektron musiqi ifaçısı da çıxış edəcək; Teyyub Aslanov (xanəndə), Əliqədi Sədiyev (tar), Elmur Mikayilov (kamança), Şirzad Fətəliyev (zurna və balaban), Kamran Kerimov (nağara), Fərhad Fərzəliyev (elektron musiqi və səs dizayni).

Həmin gün, həmçinin Denizkenarı Milli Parkda "DanceAbility" inklüziv metodu ilə rəqs edən qrupun çıxışı olacaq. "DanceAbility Azərbaycan" təşkilatının üçtəhəllətli təlimləri nəticəsində ərsəyə gələcək bu çıxış zamanı həm sağlamlıq, həm fiziki imkanları məhduf şəxslər bir araya gələrək rəqs və hərəkətlə özərlərini ifadə etmək sevincini paylaşaçaqlar. Bu rəqlər Bakı bulvarına Nəsiminin insanda ali və kamil bir məxluq görmək fəlsəfəsinin ruhunu gətirəcək.

Sentyabrın 30-da isə Bakının Qala qəsəbəsinə istifadəsə qalan sənaye anbarında "Açıllan divar" ictimai incəsənət layihəsinin təqdimatı olacaq. Layihədə 10-dək yerli və xarici "urban art" (şəhər mühitində incəsənət) rəssamı iştirak edəcək, binanın divarları üzərində öz əsərlərini yaradaçaqlar. Bunların arasında ABS, Cənubi Afrika, Braziliya, Belçika, İspaniya və Fransa rəssamları olacaq. Uşaq və yeniyetmələr əsərlərin yaradılması prosesini yaxından müşahidə edib, ustad rəssamların rəhbərliyi ilə rəsmlər çəkəcklər. Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının tələbələri daha sonra həmin eskizləri binanın divarlarına böyük ölçüdə eks etdirəcəklər.

Həmin gün "Qala" Arxeoloji-Etnoqrafik Muzey Kompleksində "Tullantıdan incəsənətə" sergisi və "Daşın nəğməsi" layihəsi çərçivəsində yaradılmış əsərlərlə tanışlıq olacaq. Paraqayın məşhur, uşaq və yeniyetmələrdən ibarət "Recycling" orkestrinin (tullantılardan təkrar emal olunmuş musiqi alətlərindən ibarət orkestr) konsert proqramı təqdim ediləcək.

Festival günlərində içərişəhərin valehədici cazibəsi ilə incəsənətin q

“Azərişiq” ASC 2018-ci ildə tələb olunan Smart-kart tipli 3 fazalı sayğacların, abonent kartlarının və kart oxuyucuların satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Təkrar

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:
LOT-1
Smart-kart tipli 3 fazalı sayğacların, abonent kartlarının və kart oxuyucuların satın alınması - 400 manat

“Azərişiq” ASC
VÖEN: 9900069391
Hesab: AZ83AIB33020029441802068118
Benefisiarın Bankı: Kapital Bankın Gənclik filiali
Kod: 200189
VÖEN: 9900003611
Müxbir hesab №: AZ37NABZ01350100000000001944
SWIFT Code: AIBAZ2X

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə göstərilən məbləğdə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Ə.Qayıbov küçəsi, 8 ünvanında yerləşən “Azərişiq” ASC-nin inzibati binasından ala bilərlər.

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Əlaqələndirici şəxs - Rövşən Əsgərov (telefon: 440-39-93 daxil (22-33))

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 2 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 (iki) nüsxədə (1 ədəd əsl və 1 ədəd surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan məlumatlar Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). Tender proseduru “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir (www.tender.gov.az).

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 25 sentyabr 2018-ci il saat 16:00-a qədər, ixtisas uyğunluğu prosedurunun keçmiş iddiaçılar isə tender təklifi və bank təminatını möhürlənmiş ikiqat zərfdə 02 oktyabr 2018-ci il saat 16:00-a qədər Bakı şəhəri, Ə.Qayıbov küçəsi, 8 ünvanına təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilmiş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri 03 oktyabr 2018-ci il tarixində saat 16:00-da Ələsgər Qayıbov küç. 8 ünvanında “Azərişiq” ASC-nin inzibati binasında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçusu qəza hadisəsi zamanı həlak olmuşdur

2018-ci il sentyabr ayının 3-də saat 21:10 radələrində “Şıxlı” dövlət sərhədindən buraxılış məntəqəsinin rejim zonasında Azərbaycan Respublikasının ərazisindən Gürcüstan istiqamətində hərəkət edən GG-415-YY GEO dövlət nömrə nişanlı yük nəqliyyat vasitəsinin sürücüsü 1993-cü il təvəllüdlü GR vətəndaşı Ajevanidze Ləvanın idarəetməni itirməsi nəticəsində nəqliyyat vasitəsi buraxılış məntəqəsinin darvazasını sın-

dırmış və Dövlət Sərhəd Xidmətinin həmin yerdə xidmət aparan müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu 1994-cü il təvəllüdlü çavuş Süleymanov Ələnur Xəlilulla oğlunu vurmuşdur.

Hərbi qulluqçu aldığı xəsarətlərdən vəfat etmiş, hadisə zamanı 1 ədəd minik avtomobili əzilmiş və 2 nəfər mülki şəxsə yüngül xəsarət yetirilmişdir.

Ağır nəticələrə səbəb olan qəza hadisəsini törətmiş sürücü saxlanılmış və

Qazax Rayon Polis Şöbəsinə təhvil verilib.

Hazırda hadisə ilə əlaqədar istintaq tədbirləri həyata keçirilir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəhbərliyi xidməti vəzifəsinin icrası zamanı həlak olmuş çavuş Süleymanov Ələnur Xəlilulla oğlunun vəfatından kədərləndiyini bildirir, mərhumun ailə üzvlərinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

“Azərbaycan”

Beynəlxalq aləm

HADİSƏLƏR, FAKTLAR

“Cebi”

Yaponiya sahillərinə çatdı

Yaponiyada tüğyan edən son 25 ilin ən güclü tufanı - “Cebi” nəticəsində Osaka-dakı Kansay beynəlxalq hava limanı su altında qalmışdır. Bu barədə “Kyodo” agentliyi xəbər verir.

Məlumatla görə, uçuş-ənmə zolağını və hava limanının dayanacağı, habelə terminalın alt mərtəbəsini su basmışdır. Hava limanı rayonunda küləyin sürəti saatda 209 kilometrə çatır.

Bildirilir ki, Kansay hava limanının süni adasını quru ilə birləşdirən körpüyə lövbər dəyən tanker çırpılmışdır. Onu su aparmışdır.

Ölkənin qərbində “Cebi” üzündən 700-dən çox avia-reys ləğv edilmis və qatarların hərəkəti dayandırılmışdır. Osaka-da parklar bağlanmışdır.

“Toyota” avtomobil şirkəti bütün ölkə üzrə, o cümlədən Aiti, Fukuoqe və Miyaqe prefekturalarındakı 14 zavodda işi dayandıraraq ləğv etmişdir. Bundan əlavə, Osaka və Kiotoda universitetlər işi dayandırılmışdır. Yüz minlərlə sakinin təxliyə ediləcəyi gözlənilir.

Son məlumata görə, təbii fəlakət nəticəsində azı 6 nəfər həlak olub.

Aralıq dənizində 626 qaçqın xilas edildi

Aralıq dənizinin qərb hissəsində İspaniya sahillərinə çatmaq istəyən 626 qaçqın xilas edilmişdir. Bu barədə İspaniya sahil mühafizəsinin nümayəndəsi məlumat vermişdir. Onun dediyinə görə, miqrantlar Şimali Afrika ölkələrindəndir. İtaliya qaçqınlarla dolu xilas etmə gə-

milərini öz limanlarına buraxmadığından bir çox afrikalı qaçqınlar Əlcəzairə, yaxud Mərakeşə yollanaraq oradan İspaniyaya üz tuturlar. Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının məlumatına görə, bu ilin əvvəlindən bəri İspaniyaya 28 mindən çox qaçqın gəlmişdir.

Əfqanıstanda 16 hərbiçi həlak oldu

Əfqanıstanın şərqində “Taliban” radikal hərəkatının silahları ilə toqquşmalar nəticəsində ölkənin təhlükəsizlik qüvvələrinin azı 16 əməkdaşı həlak olmuş, 15-i yaralanmışdır. Bu barədə yerli “ITV” telekanalı xəbər verir.

Məlumatla görə, radikalılar Paktiya əyalətindəki qəzaların birinə hücum etmişlər. Döyüşlər şəhərdə davam etmişdir. 13 hərbi qulluqçu və 3 polis əməkdaşı həlak olmuşdur. Taliblərdən 28 nəfər məhv edilmiş, 9-u yaralanmışdır.

Son vaxtlar Əfqanıstanın şərq və cənub əyalətlərində, habelə ölkənin şimalında ekstremistlərin mövqeləri xeyli möhkəmlənmişdir. Səhra komandirləri və taliblər tez-tez İŞİD terrorçu qruplaşması ilə sıx əlaqədə fəaliyyət göstərirlər.

Bu arada ölkənin şərqində hücum zamanı bir amerikalı hərbi qulluqçu həlak olmuş, biri yaralanmışdır. Əfqanıstandakı NATO missiyasının verdiyi məlumata görə, bu, cari ildə ölen altıncı amerikalı hərbiçidir.

Tramp Əsədi İdlibə hücumdan çəkindirir

Bəşşar Əsəd rejiminin ordu-suriyanın idlib əyalətinə fikir-ləşmədən hücum etməməlidir. Bu barədə ABŞ Prezidenti Donald Tramp Twitterdə yazmışdır. “Ruslar və iranlılar bu mümkün humanitar fəaliyyətə iştirak etməklə ağır humanitar səhve yol verəcəklər. Nəticədə yüz minlərlə adam həlak ola bilər. Buna yol vermək olmaz”. Xatırladaq ki, Suriyada müharibə 2011-ci ilin martında

başlanmışdır. O vaxt hərbiçilər mitinqçilərə atəş açıdıqdan sonra dinc etiraz nümayişləri hərbi münafiqçiyə çevrilmişdir.

BMT-nin məlumatına görə, münafiqşə zamanı 400 min nəfərdən çox adam həlak olmuş, təqribən 10 milyon suriyalı ev verəcəklər.

Nəticədə yüz minlərlə adam həlak ola bilər. Buna yol vermək olmaz”. Xatırladaq ki, Suriyada müharibə 2011-ci ilin martında

Rusiya Google-u seçkilərə müdaxilədə ittiham etdi

Rusiyanın rabitə, informasiya texnologiyaları və kütləvi kommunikasiyalar sahəsində nəzarət üzrə federal xidməti (Roskomnadzor) Rusiyada seçkilər prosesinə müdaxilənin qəbulunmazlığı barədə Google şirkətinə xəbərdarlıq məktubu ünvanlamışdır. Bu barədə “RIA Novosti” agentliyi xəbər verir.

Məktubda söhbət YouTube videohostingindən gedir. Federal xidmət hesab edir ki, videohostinqin nümayiş etdirdiyi cəsarət təşviqləri qüvvədə olan qanunvericiliyi poz-

mağa çağırır. Bundan əlavə, Rusiya Mərkəzi Seçki Komissiyası da Amerika şirkətinin ünvanına analoji məktub göndərmişdir.

Google məktubların heç birinə cavab verməmişdir.

Xatırladaq ki, Rusiyada seçkilər sentyabrın 9-na planlaşdırılmışdır. Həmin gün regionların və bələdiyyələrin başçıları seçiləcək, habelə müxtəlif səviyyəli parlamentlərə, o cümlədən Dövlət Dumasına seçkilər keçiriləcək.

“Azərişiq” ASC-nin etdiyi yeniliklər öz bəhrəsini verir

Ötən ilin avqust ayı ilə müqayisədə “ASAN xidmət” vasitəsilə “Azərişiq” ASC-yə 2 dəfə artıq müraciət edilib

“Azərişiq” ASC-nin “ASAN xidmət” vasitəsilə abonentlərə göstərdiyi xidmətlərin sırasına son aylarda əlavə üç xidmətin artırılması, həmçinin istehlakçıların enerji təchizatı sxeminin bir fazalıdan üç fazalığa keçirilməsi, abonentlərə yeni kodların verilməsi, sahibkarlıq obyektlərində istənilən səbəbdən saygac əvəzlənməsinin yalnız və yalnız “ASAN xidmət” vasitəsilə həyata keçirilməsi avqust ayında səhmdar cəmiyyətə edilən müraciətlərin sayının artmasına səbəb olub. Eyni zamanda iyul ayının sonunda Nazirlər Kabinetinin əhali abonentlərinin elektrik şəbəkəsinə qoşulması ilə bağlı kVt-a görə vahid tarif müəyyən etməsi və buna görə əvvəlki qayda ilə müqayisədə məişət abonentlərinin elektrik şəbəkəsinə qoşulması üçün tariflərin ucuzlaşması

da müraciət edənlərin sayında artıma səbəb olub. Nəhayət, elektrik avadanlıqlarının istismarı zamanı qəzalar, zədələnmələr, yanğınların qarşısının alınması üçün yeni yaradılan “İstehlakçının balansında olan elektrik şəbəkələrinə və avadanlıqları-

na texniki xidmətin göstərilməsi” xidmətinə sahibkarların diqqət göstərməsi də müraciətlərin sayına müsbət mənada təsir göstərilib.

Nəticədə “Azərişiq” ASC-nin göstərdiyi 13 xidmət arasında xüsusi əhəmiyyət daşıyan 150 kVt-a qədər sahib-

karlıq obyektlərinin elektrik şəbəkəsinə qoşulması üçün 200-dən artıq sahibkar, evinə, bağına və ya həyətinə işıq çəkdirmək üçün isə 4 mindən artıq vətəndaş müraciət edib. İstehlakçıların balansında olan elektrik şəbəkələrinə və avadanlıqlarına texniki xidmətin göstərilməsi üçün 426, qeyri-əhali qrupuna aid istehlakçıların saygac əvəzlənməsi üçün 1000-ə yaxın sahibkar müraciət edib.

Nəticədə istirahət ayı hesab olunmasına baxmayaraq, avqust ayında “Azərişiq” ASC-yə “ASAN xidmət” mərkəzləri vasitəsilə göstərdiyi digər xidmətlərlə birlikdə 12 mindən artıq müraciət daxil olub. Bu isə ötən ilin avqust ayı ilə müqayisədə müraciətlərin sayının 2 dəfəyədək artması deməkdir.

“Azərbaycan”

“Azərişiq” ASC 2018-ci ildə ASC-yə məxsus binaların cari təmiri üzrə işlərin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Təkrar

Tender 3 (üç) LOT üzrə keçirilir:
LOT-1

Xəzər rayonu, Zirə qəsəbəsində yerləşən Zirə Enerji Təchizatı və Satışı İdarəsinin inzibati binasının cari təmiri üzrə işlərin satın alınması - 400 manat

LOT-2

Binaqədi rayonu 7-ci mkr-da yerləşən Avtonəqliyyat idarəsinin cari təmiri üzrə işlərin satın alınması - 400 manat

LOT-3

110/35/10 kV-luq “BMKZ” Y/s-in ərazisində yerləşən inzibati binanın cari təmiri üzrə işlərin satın alınması - 400 manat

“Azərişiq” ASC
VÖEN: 9900069391
Hesab: AZ83AIB33020029441802068118
Benefisiarın Bankı: Kapital Bankın Gənclik filiali
Kod: 200189
VÖEN: 9900003611
Müxbir hesab №: AZ37NABZ01350100000000001944
SWIFT Code: AIBAZ2X

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə göstərilən məbləğdə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küç. 8 ünvanında yerləşən “Azərişiq” ASC-nin inzibati binasından ala bilərlər.

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Əlaqələndirici şəxs - Aşəd Ağayev (telefon: 440-39-93 daxil (22-83))

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 2 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- müvafiq mallar üzrə mənsə və uyğunluq sertifikatları.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 (iki) nüsxədə (1 ədəd əsl və 1 ədəd surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan məlumatlar Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir (www.tender.gov.az).

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 24 sentyabr 2018-ci il saat 16:00-a qədər, ixtisas uyğunluğu prosedurunun keçmiş iddiaçılar isə tender təklifi və bank təminatını möhürlənmiş ikiqat zərfdə 01 oktyabr 2018-ci il saat 16:00-a qədər Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küç. 8 ünvanına təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilmiş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri 02 oktyabr 2018-ci il tarixində saat 16:00-da Bakı şəhəri, Ələsgər Qayıbov küç. 8 ünvanında “Azərişiq” ASC-nin inzibati binasında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Bildiriş

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi “Əlilliyi olan şəxslərin və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların asudə vaxtının təşkili məqsədilə onların istirahət zonalarına göndərilməsi” adlı təkrar müsabiqə keçirir. Müsabiqədə qeyri-hökumət təşkilatları, hüquqi və fiziki şəxslər iştirak edə bilərlər. İştirak haqqı yoxdur. Maraqlanan təşkilatlar müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu və texniki tapşırığı əldə etmək üçün Bakı şəhəri, Salatin Əsgərova küçəsi, 85 ünvanına yazılı müraciət edə bilərlər. Müsabiqədə iştirak edən təşkilatların təklifləri Salatin Əsgərova küçəsi, 85 (mərtəbə-5, otaq-506) ünvanına 18 sentyabr 2018-ci il saat 18:00-dan gec olmayaraq təqdim edilməlidir. Gecikdirilmiş təkliflər qəbul olunmayacaqdır. Müsabiqə 19 sentyabr 2018-ci il saat 11:00-da Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində keçiriləcəkdir.

Əlaqə telefonu: (012) 596-44-09.

Müsabiqə komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

“Bakı Metropoliteni” QSC tərəfindən “03” avqust 2018-ci il tarixdə keçirilmiş 1 lot üzrə “Bakı Metropoliteni” QSC üçün boyalar, lak, yaxma, yapışdırıcı və boya məmulatlarının açıq tender üsulu ilə satın alınmasına dair müsabiqədə “Yurd-F” MMC qalib elan olunmuşdur. Qalib gəlmiş təşkilat ilə 30.08.2018-ci il tarixdə ƏDV daxil 143887.43 (yüz qırx üç min səkkiz yüz səksən yeddi manat 43 qəpik) manat məbləğində müvafiq satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Tender komissiyası

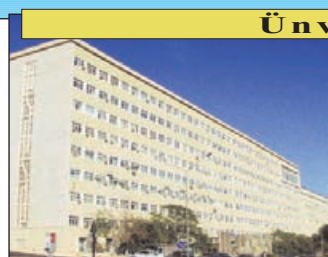
ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondundan İsaخان Vəliyev, Hacı Abdulla BDU-nun Fəlsəfə kafedrasının dosenti Hüseyn Məmmədova əzizi

MƏRYYƏM MƏMMƏDOVANIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Məhsul prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az_reklam@azeronline.com
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Mosul katib - 539-43-23,
Mosul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və
siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-63-82,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 537-47-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60,
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-44-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

“Azərbaycan” qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığıb səhifələnmiş,
“Azərbaycan” nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
süylənənlarla bərabər,
dörd üçün göndərilən digər
yazılardakı fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafehinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8653

Sifariş 2576